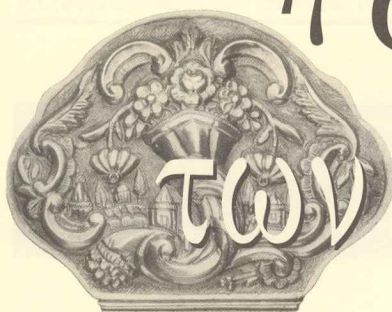

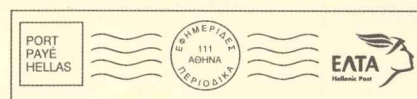

η φωνή

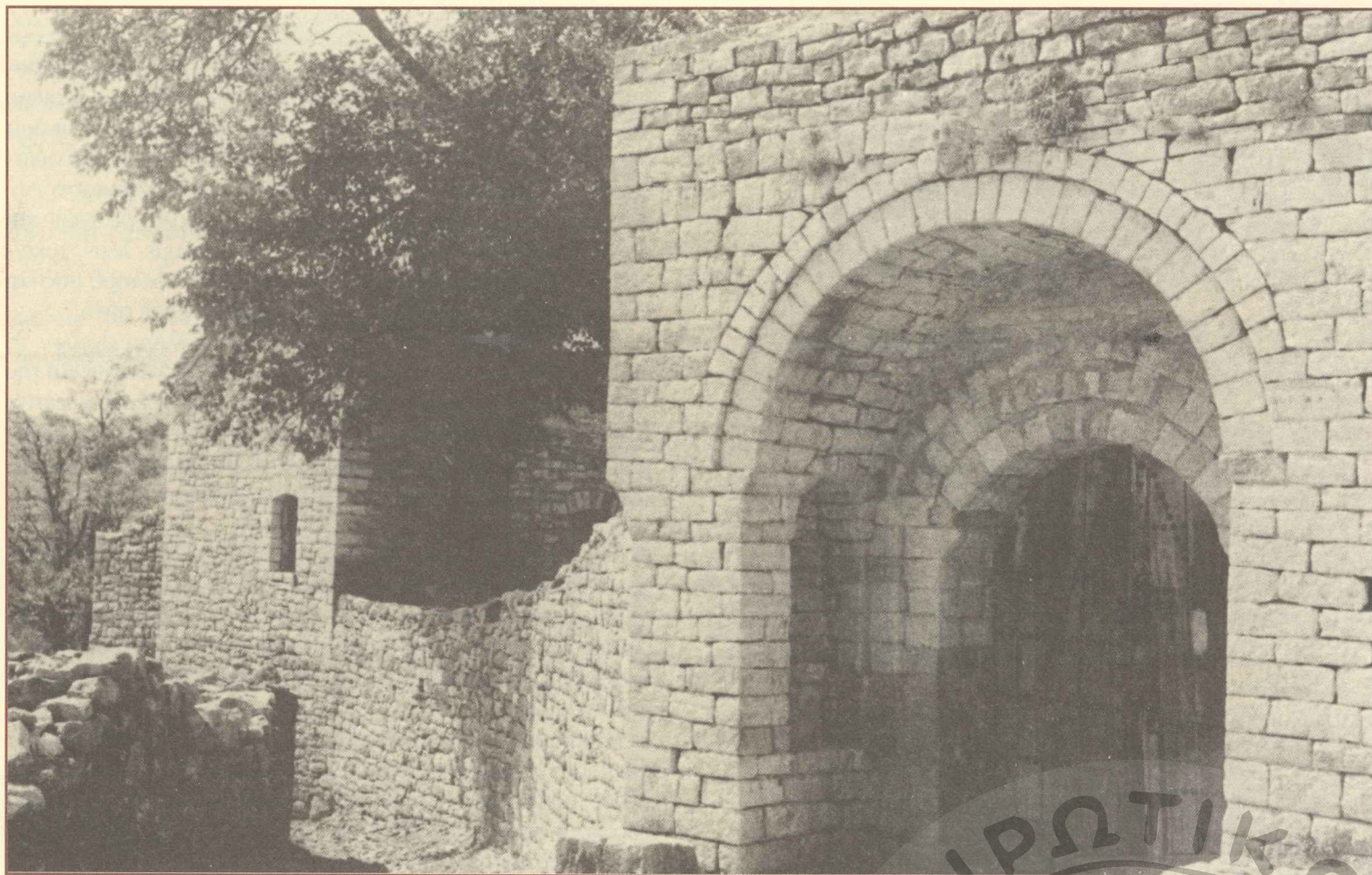
ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Ιδρυμα ΑΚΤΙΑ ΝΙΚΟΠΟΛΗ
Παρασκευοπούλου 4
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 454 44

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 6 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2004 • ΑΘΗΝΑ 31-03-2004
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΤΙΚΗ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ • ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΙΔΑΚΗ 20 • 111 43 ΑΘΗΝΑ

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Η Κασαρεία Φασούλα σε παλαιότερη φωτογραφία.

Τον περασμένο Φεβρουάριο συνυπογράφηκε η σύμβαση για την αναπαλαίωση των τριών ιστορικών κτιρίων των Καλαρρυτών και την εκμετάλλευσή τους από την ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ Α.Ε. Μετά από αναμονή δεκαπέντε χρόνων και αδικαιολόγητες καθυστερήσεις βρισκόμαστε στην αρχή μιας νέας ελπιδοφόρας φάσης. Εάν το σχέδιο ολοκληρωθεί, εάν προχωρήσει προς τη σωστή κατεύθυνση, εάν επισκευαστούν σωστά τα τρία κτίρια και εάν οι υπεύθυνοι τα διαχειριστούν με όρεξη για δουλειά και με τη σύνεση που απαιτείται, τότε οι Καλαρρυτές θα επωφεληθούν πραγματικά. Τότε ίσως ξεκινήσει η πραγματική ανάπτυξη των Καλαρρυτών και το ιστορικό χωριό δει νέες ευτυχισμένες ημέρες.

Ο δρόμος, βέβαια, για την ολοκλήρωση των σχεδίων της ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ είναι μακρύς. Εάν όμως σταθούμε τυχεροί και δοθούν τα κονδύλια που μας έχουν υποσχεθεί από τη νέα κυβέρνηση, τότε θα αρχίσει πραγματικά κάτι να κινείται στον άλλοτε ζωντανό οικισμό μας, που σήμερα στέκεται μισογκρεμισμένος και μοναχικός ανάμεσα στις χιονισμένες βουνοκορφές της νότιας Πίνδου. Ευχόμαστε, τώρα που διαφαίνονται κάποιες ελπίδες, να βοηθήσουμε όλοι, στο μέτρο που ο καθένας μας μπορεί, ώστε τα σχέδια για την ανάπτυξη των Καλαρρυτών να μη παραμείνουν ένα ουτοπικό όνειρο για τις ρομαντικές ψυχές.

Βλέπε σελ. 8 και 9

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Ιδιοκτήτης
ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΤΙΚΗ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ
Γάννη Σταθά 6 • 106 72 Αθήνα

Εκδότης
ΣΠΥΡΟΣ ΦΑΣΟΥΛΑΣ
Γάννη Σταθά 6 • 106 72 Αθήνα
Τηλ. Γραφείου 210 36 38 235

Διεύθυνση
ΙΩΑΝΝΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
Κατοιπύρη 40 • 155 61 Χολαργός
Τηλ. 210 65 35 902

ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 15€

Οι Συνδρομές καταβάλλονται
• είτε με ταχυδρομική επιταγή
• είτε με εγγραφή του ονόματος
του καταθέτη
στο Λογαριασμό 121/772769-09
Ταμιευτηρίου Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος
στο όνομα ΕΛΕΝΗ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ
Αγίας Τριάδος 35, Γλυφάδα 166 74
Τηλ. 210 96 13 495, 210 86 76 865

Στη Λάρισα
στον ΧΡΗΣΤΟ ΚΟΤΑΡΕΛΑ
Τηλ. 2410 28 91 121
Στα Ιωάννινα και τους Καλαρρύτες
στον ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ ΖΑΓΚΛΗ
Τηλ. 26590 61 518 - 26510 48 843

Υπεύθυνη για τις διευθύνσεις
και την ταχυδρόμηση
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΑΚΟΥΛΑ
Γεωργίου Μαριδάκη 20 • 111 43 Αθήνα
Τηλ. 210 20 20 356

Παραγωγή - Εκτύπωση
Φωτόλιο & Τύπικον Α.Ε.
Καλλιγιά 3 • 114 73 Λεωφ. Αλεξάνδρας
Τηλ. 210 64 31 511 - 210 64 52 677
Fax: 210 64 61 637

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Πάσχα στο χωριό

Οι τρεις προηγούμενοι μήνες έφεραν πολλές αλλαγές και εξελίξεις στη χώρα, που ευχόμαστε να έχουν ευνοϊκό αντίκτυπο στους Καλαρρύτες. Η υπογραφή της σύμβασης μεταξύ της Αναπτυξιακής Εταιρίας Καλαρρυτών Α.Ε. και της Αγροτουριστικής Α.Ε. έγινε. Ελπίζουμε στην εκταμίευση των αναγκών πόρων, για να υλοποιηθεί επιτέλους το πολυπόθητο σχέδιο.

Αρχές Απριλίου μας πρόλαβε ωστόσο η Μεγάλη Εβδομάδα και αποφασισμένοι να επισκεπτόμαστε τους Καλαρρύτες, όσο συχνότερα γίνεται, ανεβήκαμε το δύσκολο δρόμο των 460 χιλιομέτρων από την Αθήνα, με τις δεκάδες νταλικές και τις εκατοντάδες στροφές.

Όλοι συμφωνούμε ότι εφέτος το Πάσχα έπεσε νωρίς. Συμφωνούμε ότι το Πάσχα είναι η μέγιστη γιορτή της Ορθοδοξίας αλλά και η προαιώνια γιορτή υποδοχής της Άνοιξης και των ζωηρών αλλαγών της Φύσης. Συμφωνούμε ακόμα ότι το Πάσχα συνδυάζεται με το ελληνικό χωριό, την οικογένεια, τη χαρά, το κέφι και την τήρηση των εθίμων.

Οι φίλοι των Καλαρρυτών, οι απόγονοι Καλαρρυτινών και όσοι γεννήθηκαν στους Καλαρρύτες δε χάνουμε, λέμε, ευκαιρία να μαζευτούμε στον ορεινό παραδοσιακό οικισμό μας και να τιμήσουμε τον τόπο μας. Πόσο αλήθεια είναι αυτό;

Η πραγματικότητα είναι λίγο σκληρή. Ολόκληρη σχεδόν τη Μεγάλη Εβδομάδα, εκτός από τη Μεγάλη Παρασκευή και την Ανάσταση οι Καλαρρύτες ήταν άδεια. Η μία ταβέρνα κλειστή, η άλλη με λιγοστούς θαμώνες λόγω της νηστείας. Η εκκλησία μας άνοιξε τις πόρτες της μόλις τη Μεγάλη Πέμπτη και είμαστε τυχεροί που έστω και την τελευταία στιγμή βρέθηκε ψάλτης.

Ο παγωμένος αέρας και το ψιλόβροχο, μάς συνόδεψε αρκετές φορές από την Κυριακή των Βαΐων, αλλά μπορέσαμε να απολαύσουμε με ήλιο τις ολάνθιστες αγριοκορομηλιές και το περπάτημα στο παλιό μονοπάτι Συρράκου-Καλαρρυτών. (Αλήθεια, τότε θα επισκευαστεί η "δική μας" μεριά ;)

Η Άνοιξη μάς καλωσορίζει και οι Καλαρρύτες μας αποζημιώνουν με κάθε καιρό. Όσο βρισκόμαστε όμως στην πόλη, σκεφτόμαστε πώς θα αποχωριστούμε τη ζεστασιά του κάμπου και τη θαλπωρή, τη βολή του σπιτιού μας. Ο τολμών αμειφθήσεται.

Και ο "υψηλής ποιότητας" τουρισμός, που όλοι περιμένουμε να κατακλύζει το Πάσχα τους Καλαρρύτες, τί θα σκέπτεται αντικρίζοντας τα έρημα γκαλντερίμια και τα αμπαρωμένα, μισογκρεμισμένα σπίτια με τις λαμαρίνες να σφυρίζουν στον αέρα;

Δικαιολογίες για να μην επισκεφτούμε το Πάσχα τους Καλαρρύτες υπάρχουν πολλές. Όσο όμως εμείς δεν ερχόμαστε, τόσο δεν διεκδικούμε τη βελτίωση των δρόμων πρόσβασης, των καλντεριμιών, των υποδομών και των κοινοτικών παροχών. Ο φαύλος κύκλος συνεχίζεται. Έτσι, παραμένουν οι Καλαρρύτες ένα όνειρο που τρεμοσβήνει και συρρικνώνεται σε πέντε-έξι ημέρες του Αυγούστου. Αυτό είναι το ζητούμενο;

η Σύνταξη

• Τα άρθρα δεν εκφράζουν -κατ' ανάγκη- και τις απόψεις του Συλλόγου.

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΤΙΚΗ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ ΚΑΙ Η ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΙΤΑΣ

Στις 11 Ιανουαρίου 2004 ημέρα Κυριακή συγκλήθηκε στην Πανηπειρωτική η γενική συνέλευση του Συλλόγου των εν Αττική Καλαρρυτινών για την ετήσια κοπή της πίτας και τις αρχαιρεσίες που γίνονται ανά διετία.

Ο πρόεδρος του Δ.Σ. κος Σπύρος Φασούλας έκανε έναν απολογισμό για τα πεπραγμένα της τελευταίας χρονιάς και μίλησε για την προοπτική ανάπτυξης των Καλαρρυτινών εφόσον υπογραφεί και υλοποιηθεί η σύμβαση με την ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕ.

Το προηγούμενο Δ.Σ. παρέδωσε τον οικονομικό απολογισμό, που ελέγχθηκε από την εφορευτική επιτροπή. Έγινε ψηφοφορία και εκλέχτηκε νέο Δ.Σ. που αποτελούνταν από τα ίδια άτομα με το προηγούμενο. Το νέο Δ.Σ. συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος
Σπύρος Φασούλας

Αντιπρόεδρος
Απόστολος Βογιόρος

Γενικός Γραμματέας
Δημήτρης Ζάγκλης

Ταμίας
Ελένη Ζαφειρίου

Μέλη
Βασιλική Σακουλά
Ευαγγελία Φασούλα
Ιωάννα Κωνσταντίνου

Με πνεύμα ευφορίας και αισιοδοξίας η γενική συνέλευση μετατράπηκε σε συνεστιάση. Οι παρευρισκόμενοι συμπατριώτες γεύτηκαν τα παραδοσιακά εδέσματα που πολλοί από εμάς φροντίσαμε να έχουμε μαζί μας. Μετά κόπηκε από τον πρόεδρο η πίτα. Τυχερός του 2004 στάθηκε ο αγαπητός συμπατριώτης και τακτικό μέλος του Συλλόγου κος Κωνσταντίνος Μέλλιος, που κέρδισε και το ανάλογο αναμνηστικό δωράκι.

Το Δ.Σ.
του Συλλόγου
των Εν Αττική
Καλαρρυτινών και
ο πρόεδρος του
αγορεύων

Το
ακροατήριο

Ο τυχερός
της πίτας
του 2004,
Κώστας Μέλλιος

Η συνεστιάση

Διαβάσαμε και σας παρουσιάζουμε...

Παρουσιάζουμε το γνωστό δημοσίευμα του Χρίστου Ι. Σούλη, γυμνασιάρχη της Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων, στο τεύχος αρ. Ζ' του 1932 στα ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ με τίτλο «Συμβολή εις την ιστορίαν των Καραριτών» γιατί, όπως πιστεύουμε, αποτελεί απαραίτητο σημείο αναφοράς για την ιστορία του χωριού μας και πόνημα που πρέπει να διαβάσουμε όλοι.

«ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΙΤΩΝ»

Η ιστορία των Καραριτών, μιάς κοινότητας με παρελθόν μακρόν και ένδοξον και ιστορίαν συνυφασμένην με την ακμήν της νεωτέρας Ηπείρου, δεν έχει ερευνηθεί δεόντως. Τα γραφέντα υπό του αιμνήστου Ι. Λαμπριδίου εις τα Ηπειρωτικά του μελετήματα (Μαλακασιακά μέρος β' Αθήναι 1888) ως και τα υπό του Rouquevil (Voyage de Grèce. Paris 1827 τ. Β' σ. 350-358) είναι ελάχιστα απέναντι του ρόλου τον οποίον έπαιξαν οι Καραρίτες επί δύο και πλέον αιώνας και ιδίως κατά την Αλχηπασαδικήν εποχήν εις την Ιστορίαν της Ηπείρου. Και μόνος ο θαυμασμός με τον οποίον ο Rouquevil περιγράφει την ανθούσαν τότε κοινότητα των Καραριτών δύναται να μας υποδηλώση την ακμήν των¹.

Η έρευνα της ιστορίας των Καραριτών και ιδίως της ομοσπονδίας των Βλαχοχωριών, των οποίων οι Καραρίτες απετέλουν την πρωταγωνιστούσαν κοινότητα, θα συνέβαλλε σπουδαίως εις την γνώσιν και των λοιπών αυτονομών ομοσπονδιών της Ηπείρου επί τουρκοκρατίας και των Ζαχοροχωριών, Σουλιωτοχωριών και των χωριών της Κονίτης και Χειμάρρας και ιδίως των θεσμών και του τρόπου της διοικήσεως αυτών. Ανάγκη επίσης να ερευνηθώσι και αι τόσον άλλοτε ακμάσσαι εις τους Καραρίτες βιοτεχνίαι και ιδίως η της χρυσοχοΐας και αργυροχοΐας, εις τας οποίας ανέδειξαν υπερόχους δεξιότηχνας και καλλιτέχνας ως τον Αθαν. Τσιμούρη, τον Γ. Μπάφαν, τον Δ. Παπαγεωργίου, τον Διαμάντην, τους Κοντοχρόνηδες, τον Ποντίκην, τον Βούλγαρην και τόσους άλλους².

Η κατωτέρω δημοσιευμένη συμβολή οφείλεται εις επίσκεψιν παρ' εμού των Καραριτών κατά τον Ιούλιον του 1930 εξ αφορμής του τότε γενομένου εκεί εορτασμού της Εκατονταετηρίδος της Επαναστάσεως.

Εν πρώτοις σημειώνω τινά σχετικώς με την ονομασίαν της κοινότητος ταύτης. Αύτη είναι γνωστή υπό την γραφήν Καραρύται και Καραρύτες. Σπανίως Καραρύτη και σπανιώτατα Καραρύτα³. Υπό των επιτοπίων όμως, ως και των περιόικων των επίσης βλαχοφώνων χωριών Σεράκου⁴ και Ματσούκα οι Καραρίτες λέγονται βλαχιστί calar, όπερ σημαί-

νει εις την κουτσοβλαχικήν γλώσσαν ιππεύς ίσως διότι κατά τους πρώτους χρόνους της τουρκοκρατίας η κοινότης θα εδόθη ως τιμάριον εις σπαχήν (=ιππέα) τινα Τούρκον⁵. Εκ του ονόματος λοιπόν calar προήλθε προφανώς η ονομασία της κοινότητος αργότερον, όπως εκ των αρχαιοτέρων ηπειρωτών τιμαριούχων Μανασσής, Πλέσας, Καβάσιλας, Ζωριάνος και των νεωτέρων Μπέρκος, Ιερομνήμων προήλθον τα ονόματα των συνωνύμων ηπειρωτικών κοινότητων, με την διαφοράν ότι δεν προήλθεν από το όνομα του τιμαριούχου, αλλά από το αξίωμα αυτού. Την ονομασίαν Καλάρι εύρον κατά το 1930 και εις έγγραφον ευρισκόμενον εις το γραφείον της κοινότητος Καραριτών, άνευ χρονολογίας δυστυχώς, πάντως όμως εις το πρώτον ήμισυ του παρελθόντος αιώνος ανήκον, δια του οποίου κανονίζονται τα όρια των Καραριτών και του Σεράκου. Τούτου απόσπασμα έχει ούτω: " οι υποφαινόμενοι Ματζουκιώτες εξητηθήκαμε να μαρτυρήσωμε με όρκον και αφορισμόν δια τα σύνορα όπου χωρίζουν το Καλάρη από το Σεράκο να βγούμε από την αμαρτίαν...". Συνεπώς η ορθότερα και πλησιεστέρα προς την αληθή ετυμολογίαν είναι η γραφή Καραρίτες και ουχί Καραρύται, ως συνήθως γράφεται.

Έτερον σκοτεινόν σημείον δια την ιστορίαν των Καραριτών ήτο μέχρι τούδε η άγνοια της ακριβούς χρονολογίας κατά την οποίαν οι Καραρίτες κατεστράφησαν κατά την επανάστασιν του 1821. Ως γνωστόν ο Ι. Κωλέτης εκ Σεράκου, ιατρός τότε του Αλή Πασά και αργότερον Πρωθυπουργός της ελευθερωθείσης Ελλάδος, και ο Γ. Τουρτούρης, πρόκριτος των Καραριτών, και τινες άλλοι πρόκριτοι εκήρυξαν κατά το θέρος του 1821 την επανάστασιν των δύο τούτων κωμοπόλεων μμούμενοι τας άλλας ελληνικάς πόλεις. Το παράδειγμά των είναι μοναδικόν δια την Ηπειρον, διότι ουδεμιάς άλλης Ηπειρωτικής περιοχής οι κάτοικοι επαναστάτησαν κατά το 1821, μη λαμβανομένων βεβαίως υπ' όψιν των Σουλιωτών. Γραμματεύς τυχάνων κατά τού 1930 της εν Ηπείρω μεγάλης Επιτροπής προς εορτασμόν της Εκατονταετηρίδος ανεδίδησα

μετά πάσης προσπάθειας όλας τας υπάρχουσας πηγάς, ίνα καθορίσω ακριβώς την χρονολογίαν κατά την οποίαν επιρπολήθησαν υπό του στρατού του Χουρσίτ οι Καραρίτες ως και το παρακείμενον Σεράκον, αλλά αι προσπάθειάι μου απέβησαν μάταιαι. Ο Α. Κουτσαλέξης (Διαφέροντα και περιεργά τινα ιστορήματα, Αθήναι 1882 σ. 35), ο οποίος υπήρξεν αυτόπτης μάρτυς της επιρπολήσεως και της καταστροφής των Καραριτών, διότι φεύγων τότε από τα Ιωάννινα, λόγω της πολιορκίας αυτών υπό του Χουρσίτ και του πολέμου αυτού προς τον Αλή πασάν, διήλθε μικρός τότε μετά των γονέων του και των οικογενειών άλλων προκρίτων Ιωαννιτών από τους Καραρίτες, λέγει ότι η καταστροφή έγινε την εορτήν των Αγίων Αποστόλων, ήτοι την 30 Ιουνίου 1821. Ο Σπ. Τρικούπης αναγράφων την επανάστασιν τούτην την τοποθετεί περί τα μέσα Ιουλίου⁶, ο δε Χέρτσοβεργ περί τας αρχάς του Ιουλίου 1821⁷. Ο Ι. Λαμπριδής τοποθετεί επίσης ταύτην κατά τας 10-13 Ιουλίου, έχων κυρίως υπ' όψιν, ως ο ίδιος εν υποσημειώσει αναφέρει, χειρόγραφον αυτοβιογραφίαν του άλλοτε γυμνασιάρχου της Ζωσιμαίας Σχολής Σ. Μανάρη⁸. Σπουδαίαν, ουχί όμως και ασφαλή πληροφορίαν επί του ζητήματος τούτου μας δίδει επιστολή Καραριώτου γραφέισα το 1865 και απευθυνομένη προς τον Π. Λάμπρον, ής αποσπάσματα δημοσιεύει ο Σ. Π. Αραβαντινός⁹ καθ' ήν η καταστροφή έγινε την 7 ή 8 Ιουλίου 1821. Πάντως όμως ουδείς εκ των ανωτέρω μας δίδει ακριβή την ημερομηνίαν του γεγονότος. Την απορίαν ταύτην μας διαλύει μία ενθύμησις γραμμένη εις παλαιόν μηναιόν της διαλυθείσης ήδη αρχαίας μονής του αγίου Γεωργίου του Βησσαρίωνος επικαλουμένης εν Λυγγιάδες και σωζομένη μέχρι σήμερον εις την εκκλησίαν της κοινότητος έχουσα ούτω:

"1821 Ιουλίου 10 Δευτέρα πουνρό χάλασαν τους Καραρίτες". Η ημέρα της ημερομηνίας ταύτης συμφωνεί ακριβώς προς τα όσα ο Αραβαντινός αναφέρει εν τη επιστολή, περί ής ανωτέρω είπομεν, όπου αναφέρεται ότι η επανάστασις εκηρύχθη την 1 Ιουλίου ημεράν Σάββατον, οπότε συνεπώς η 10 Ιουλίου έπρεπε να

είναι ημέρα Δευτέρα, όπως ακριβώς και η ενθύμησις αναφέρει.

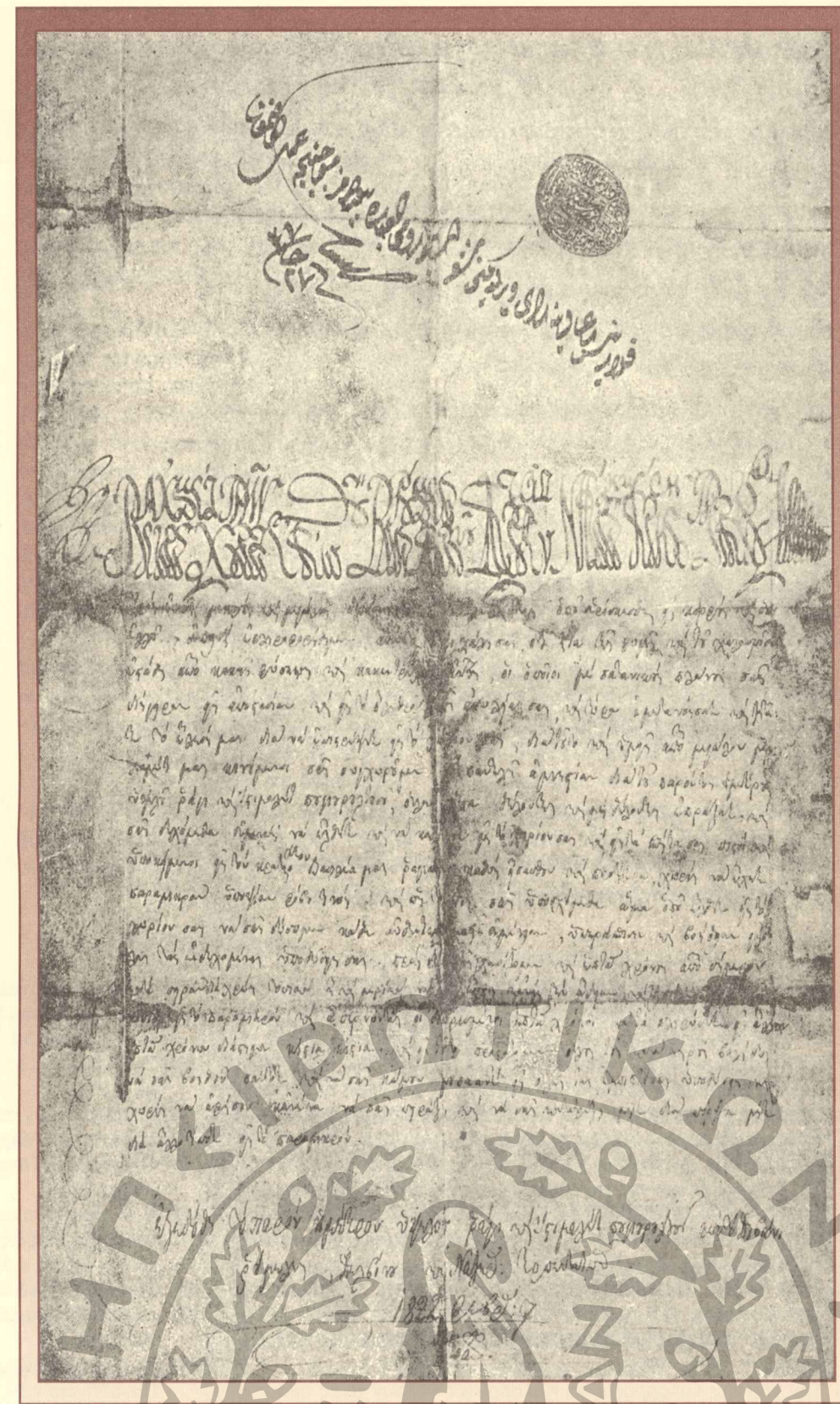
Εις την εποχή ταύτη αναφερόμενον εύρομεν εις Καραρίτες, παρά τω κ. Αθ. Φασούλα, Προέδρω τότε της Κοινότητος, σπουδαίον έγγραφον, δια του οποίου ο Χουρσίτ πασάς γράφων εξ Ιωαννίνων τον Φεβρουάριον 1822 παρέχώνει αμνηστείαν εις τους φυγόντας Καραριτώτες και συνίστα εις αυτούς την επάνοδον εις την πατρίδα των.

Το έγγραφον τούτο ελληνιστί γραμμένον έχει ως εξής:

Βεζύρης Αχμέτ Χουρσίτ Πασσάς ελέω Θεού Βαλής Ρούμελης, Δελβίνου, Δερβεντάτ, Ναζήρης και Σερασκέρης Πληρεξούσιος.

Προς εσάς μικρούς και μεγάλους απάσης τάξεως Καραριτώτας οπού ευρίσκεσθε εις κορφοφούς όπου αλλού, επειδή επιληροφορήμεν από το [αρ]-ζιχάχι σας, ότι αιτία της φυγής και του χαλασμού σας εστάθη από κακής φύσεως και κακεντρεχίας αυτών οι οποίοι με σατανικούς πλάνους σας διήγειραν εις αποστασίαν και εις τον όλεθρον της απωλείας σας, και τώρα εμετανοήσατε και ζητάτε το έλεός μας δια να επιστρέψητε εις το χωρίον σας, δια τούτο και ημείς από μεγάλον μεχαρμέτι¹⁰ μας κινούμενοι σας συγχωρούμεν με παντελή αμνηστείαν δια του παρόντος ημετέρου υψηλού ράγι και ισμαλέτ Πουγιουρουλτουσού, όλα όσα θέλοντες και μη θέλοντες επράξατε και σας δεχόμεθα ευμενώς να έλθητε και να καθίσητε εις το χωρίον σας και εις τα στίπια σας πιστοί και υποκείμενοι εις τον κραταιότατον Βασιλέα μας ραγιάδες καθώς είσασθον και προήτερα, χωρίς να έχητε παραμικράν υποψίαν φόβου τινός. Και ως τοιούτους σας υποσχόμεθα άμα οπού έλθητε εις το χωρίον σας να σας δώσωμεν κάθε αυθεντικήν μας ευμένειαν, υπεράσπισιν και βοήθειαν εις όλας τας ενδεχομένας υποθέσεις σας. Προς δε σας χαρίζομεν και επτά χρόνους από σήμερον κατά σειράν δια χρέη τοπικά ή και μερικά να μην έχη κανένας την άδειαν και εξουσίαν να σας ναλκοντίση εις το παραμικρόν και απερνώντας οι διωρισμένοι επτά χρόνοι να τα πληρώσητε εις άλλων επτά χρόνων διάστημα κίστια¹¹ και εις τούτο προστάζομεν όλους τους κατά καιρούς βαλίδες να σας βοηθούν πάντοτε και να σας κάμουν μουσααντέ εις όλας τας επιπιτούσας υποθέσεις σας χωρίς να αφήσουν κανένα να σας πειράξη και να σας κατατρέξη μήτε δια πόρζια¹² μήτε δια άλλο τίποτε εις το παραμικρόν. Εξεδόθη το παρόν ημέτερον υψηλόν ράγι και Ισμαλέτ πουγιουρουλτουσού¹³ από το διβάνι ρούμελης, Δελβίνου και Ναζήρ Τερπεντατιών. 1822 Φεβρ. 7 / [Ιωάννινα]

Εις το άνω μέρος του εγγράφου και άνωθεν της μονοκονδυλιάς αναγράφεται τουρκιστί "Ενεργηθήτω συμφώνως τη ελληνιστί γεγραμμένη ημετέρα διατα-

Τούρκικο απαλλακτικό φερμάνι του Βεζύρη Χουρσίτ Πασά προς τους Καραριτινούς, του 1822.

γή τη δοθείση εις τους ραγιάδες των Καραριτών. Επρωτοκολλήθη 1237 (=1822) Ιουνίου 27". Υπεράνω της επιγραφής ταύτης υπάρχει η σφραγίς του Αχμέτ Χουρσίτ τουρκιστί με την χρονολογίαν 1217 (=1802), περίξ δε αυτής αναγράφονται τουρκιστί τα ρητά "ο Θεός βοηθός". "Εις το όνομα του Θεού". "Η βοήθεια και προστασία του Θεού επί αυτόν". "Η δύναμις και το κράτος του Σατανά μακράν εμού".

Το ανωτέρω έγγραφον απευθύνεται εις τους Καραριτώτας τους καταφυγόντας ως γνωστόν μετά την καταστροφήν της πατρίδος των εις τα Επτάνησα και ιδίως εις την Κέρκυραν και Ζάκυνθον. Εις την Ζάκυνθον μάλιστα συνέχισαν την παράδοσιν της χρυσοχοΐας και δείγμα της αριστοτεχνικής των επιδόσεως σώζεται και σήμερον η λάρναξ του λειψάνου του Αγίου Διονυσίου η κατασκευασθείσα υπό του περιφήμου καλλιτέχνου χρυσοουργού Γ. Μπάφα¹⁴.

Παρά τω ιδίω κ. Αθ. Φασούλα εύρον και έτερον έγγραφον περιέχον θέσμια της κοινότητος ισχύν νόμου έχοντα δι' αυτήν. Τὰ θέσμια ταύτα αναφέρονται εις τον γάμον και άλλας σχέσεις των κατοίκων της κοινότητος. Δημοσιεύω το έγγραφον τούτο διότι φρονώ, ότι η δημοσίευσίς τοιούτων εγγράφων θα συμβάλη τα μέγιστα εις την γνώσιν του τρόπου της αυτοδιοικήσεως των κοινοτικών οργανισμών επί της τουρκοκρατίας. Το χειρόγραφον είναι ανυπόγραφον έχει δε ως εξής:¹⁵

"1827 κάνομαι θήμηση τα όσα αποφασίζομαι δια το χωριό μας εις κάθε τάξιν του χωριού μας.

Εν πρώτης διά το αρπορήση¹⁶, όποιος χοργιανός θέλει ξεχειμάση, με ταπραμάτους μόνον να βάνουν πιστική να τα βοσκήσουν και χορίς φαμηλιαίς και να σηνφονήσουν με το χωργιό τιναδόσουν το κεφάλη.

Φανερόνομε και διά το μαναστήρη¹⁷ να μην δέχετε ο καλόγερος εις το μαναστήρη και στην αφουμάτα φαμηλιαίς να ξεχιμάζουν εκεί όπη δεν έχουν την αδιά αποτοχοργιό.

Φανερόνομε και σετή μέρος να κόψουν ξίλα οι χοργιανοί να κάψουν δια τηνφωτή από του κόντρο κόκκινο και κειθες να κόψουν ο κόσμος όπου νάβρουν χορής πράματα και διά τα σταλήκια διατασπίτη να μην έχουν

εξουσίαν να κόψουν αποτόρα και οπρός.

Φανερόνομαι και δια το καλοκέρη πουναβόσκουν ταγίδια εκείνα όπου θέλα έχουν εις τα σπίτηα νααρμέξουν αποδέκα γίδια έος δεκαπέντε σεκάθε σπίτη παραπάνο να μην έχουν και εις βοσκίτους να βόσκουν από το κόντρο έος τη βάλια μάρη κάτου αποδρόμο το άλο το μαχαλά από την πλάκα από τον άγιον αθανάση ήσηα το δρόμο έος τες ρουτζίνες το σταυρό κάτου όχι απάνου από τη στράτα έξο από στίρες.

Φανερόνομαι και διά το μηρά του χοργιού να είναι ελεύθερο να μην πατήσουν πρόβατα μέσα έος τέλος σεπτεβρίου. Και τα πρόβατα όπου να έρθουν την άνηξη να περάσουν απου κάτου αποταστεφάνια κατά το παλεό το ατέπη¹⁸ και να αρμέξουν εις το κακάτζη το γιόμα και το βράδη και την άλλη την ημέρα να παένη καθένας εις την στάνην του και ερχάμενος τα πρόβατα ειστά γιάννινα όπη στάνηα θέλουν και χοργιανή, να κάμουν παζάρη, να πάρουν τεσκερέ απότο χοργιό και να τραβίξι κάθε ένας εις στην στάνη του.

Φανερόνομαι και διά ταίς κορμουλιάσες¹⁹ όποιος είναι προεστός του χοργιού μας και αποχρεόνεται από το χοργιό διά να πάρη διατοχοργιό και ας είναι και διαφορό και χαμός είναι απάνου του χοργιού.

Φανερόνομε και διά τον χιμόνα να μην μήνουν γίδηα και γελάδηα να τα έχουν εδό να χαλάσουν κίπους και κλίματα και όπη άλο.

Φανερόνομε και διά το κοφτολείβαδο ναφίλαχθή από τη βάλια μάρη κάτου έος την απάνου βάλια μάρη και το δρόμο τον ανήφορο έος στο καγκέλι.

Και τα πρόβατα να μην σπαράξουν από τη στάνη τους έος τέλος σεμτεμβρίου και είστερα ας έχουν την άδηα να κατέβου κάτου.

Φανερόνομαι και διά τα ανόμημα (=νόμιμα) όπου γιένουντε κατά το παρόν και από τόρα και οπρός να σταθή η χώρα καθός να αποφασήσομαι κινώς.

Εν πρώτης αποφασήζομαι διά το πρικίον όπου τάζουν από τόρα και οπρός να μην έχη την άδεια όποιος έχη κορήτζη να τάξη αναπορίκι έξω από την κόντηκα της χώρας να πάρη ο καθένας όπη του τυχαίνη.

και εις κερόν όπου αλάζουν τα δαχτιλidia μόνον δύο νομάτη μόνο με ρακί.

και εις καιρόν όπου να κάμουν ζιαφέτη εις στην νίμφη διά να κεράσουν να παένουν νομάτι δόδεκα κατά το παληό το ατέπη εάν και τίχουν ένα πεδι μικπό είδηο (;) και έχουν την άδηα και να σταθούν κάθε ένας σε όπη γράφομαι.

παρομήος και στα πιστρόφια μόνον δώδεκα ονοματέους να παένουν και όχι παραπάνου. βάνομαι και ετούτο, όποιο κορήτζη διαβένη από χρόνια 25 έχουν την άδηα οι γονέαι να την παντρέψουν με όπη τρόπο μπορούν".

Ευχαριστούμε θερμά το συγχωριανό μας κο Σωτήριο Αθ. Μητρογιώργο, που μας έστειλε το 7ο κατά σειράν βιβλίο του με ποιήματα και με τίτλο **Αστέι-ρευτη πηγή ζωής**, που εκδόθηκε το Δεκέμβριο του 2000 στα Ιωάννινα.

Δημοσιεύουμε δύο από τα ποιήματά του:

Είσαι τώρα δυνατός

Είσαι τώρα δυνατός
και θα επιβάλλεις τάξη
να τα πεις όλα εμπρός
περήφανη η χάρη

Προσφέρεις και προέφερες
σε ετούτο πια τον κόσμο
καθόλου δεν εγέρασες
μη φέρνεις σε ίσιο δρόμο.

Αυτήν την αλήθεια έδειξες
και όλα τα σημεία
και όλη την γη την κέρδισες
με την καλλιτεχνία.

Αργό τραγούδι 9-9-2000.

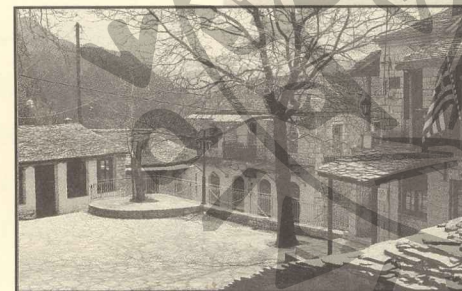
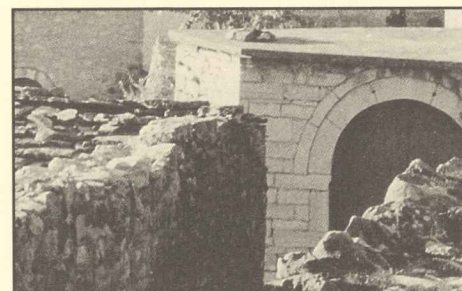
Είναι πολλές οι αναμνήσεις

Είναι πολλές οι αναμνήσεις
που μου χάρισες εσύ
με έχεις τώρα πολύ ποτίσει
νάμαστε τώρα οι δυο μαζί.

Όπου να πάω δεν σε ξεχνάω
σε έχω τώρα εις το μυαλό
πάντα να σε έχω να σε κρατάω
μην μου θυμίζεις χωρισμό.

Και σου το λέω αυτό με πόνο
για το δικό μας τον καϋμό
σε αγαπάω στον ίσιο δρόμο
και σου το λέω τον καϋμό.

Ρεμπέτικο 23-6-2000.

Η νέα μορφή της εφημερίδας ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ της Λάρισας δείχνει τη λαχτάρα όσων πονούν το χωριό μας και ασχολούνται με αυτό για συνεχή βελτίωση και προκοπή. Επικροτούμε πάντα κάθε παρόμοια προσπάθεια που φανερώνει ότι ο κατακερματισμένος σε άλλες πόλεις και χωριά οικισμός των Καλαρρυτών ζει και αναπτύσσεται σα να μην εγκαταλείφτηκε ποτέ.

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΣΩΤΗΡΗ ΣΤΟΥΜΠΗ

Πρακτικό Γενικής Συνέλευσης του Συλλόγου των εν Αττική Καλαρρυτινών της 16ης Φεβρουαρίου 2004

Σήμερα συνήλθε κατόπιν πρόσκλησης του προέδρου του Συλλόγου κ. Σ. Φασούλα το Δ.Σ. μετά την αναγγελία του θανάτου του συμπατριώτη Σωτήρη Στούμπη και απεφάσισε τα εξής:

- Να παραστούν εκπρόσωποι του Δ.Σ. στην κηδεία του εκλιπόντος
- Να παραστούν εκπρόσωποι του Δ.Σ. στην κηδεία του εκλιπόντος
- Να εκφραστούν τα συλλυπητήρια του Δ.Σ. στην οικογένειά του
- Να κατατεθούν 60 ευρώ στη μνήμη του, υπέρ του Αγίου Νικολάου Καλαρρυτών
- Να δημοσιευτεί στην εφημερίδα Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ η απόφαση αυτή.

Ακολουθούν οι υπογραφές

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ολίγα αλλά περιεκτικά δύναται τις να ίδη περί Καλαριτών εις άρθρον μου περί αυτών εν τη Μεγάλη Ελλ. Εγκυκλοπαιδεία (τ. ΙΓ' σ. 537), εις αρθρίδιον του αιμινήστου Σ. Λάμπρου (λόγοι και άρθρα Αθήναι 1925 σ. 518-522) ως και εις μελέτην του Κ. Κρυστάλλη *Οι Βλάχοι της Πίνδου* (Εβδομάς τ. Η' του 1891 αρ. 21 κεξ.).
2. Σχετικώς με την χρυσοχοΐαν των Καλαριτών όσον είμαι εις θέσιν να γνωρίζω έχουν γράψει οι εξής : Π. Λάμπρος, *Περί των εκ Καλαρρυτών χρυσοχόων και της τέχνης αυτών* (Κλειώ 1887 αρ. 72. Υπάρχει μόνον εις την Βιβλιοθήκην της Βουλής). Σπ. Δε-Βιάζης, *Η χρυσοχοϊκή τέχνη εν Ζακύνθω* [όπου ως γνωστόν είχαν καταφύγει οι Καλαριτίωτες μετά την επανάστασιν] (Πινακοθήκη τ. 39 του 1904). Ζαχ. Παπαντωνίου, *Περί των εν Ηπείρω χρυσοχόων* (εφημ. Ελεύθερον Βήμα, 24 Δεκ. 1928). Σπ. Λάμπρος, *Μαστραπάδων Καλαρρυτών επιγράμματα* [ένθα γίνεται λόγος και περί των χρυσοχόων Δαμίρη και Διαμάντη] (Νέος Ελληνομνήμων τ. ΙΑ' σ. 495).
3. Την γραφήν Καλαρρύται και Καλαρρύτες θέλουν τινές αβασανίστως να παραγάγουν εκ του καλώς-ρέειν. Την γραφήν Καλαρρύτη έχει ο Παπαρρηγόπουλος και ο Ι. Λαμπρίδης.
4. Και του Σεράκου η γραφή παρομοίαν τύχην είχαν. Παρετυμολόγησαν ταύτην αβασανίστως εκ του συν-ράκος λόγω δήθεν του αποκρήννου και καταξήρου εδάφους. Ως όμως ο Δανός γλωσσολόγος κ. Hoeg παραδέχεται συμφωνών με τον βαλκανολόγον Weigand (*Les Saracatsanes* τ. Α' σ.69, Κοπεγχάγη 1925), η λέξις Σεράκον παράγεται εκ της κουτσοβλαχικής λέξεως sarac δηλούσης πτωχών και σημαίνει τρόπον τινά πτωχότοπον. Περί τούτου βλέπε μελέτην μου δημοσιευθείσαν εις το περιοδικόν *Κρυστάλλη* (αρ. 20 και 21 Ιωάννινα 1925).
5. Ότι οι Τούρκοι κατέλαβον τους Καλαριίτες από τους πρώτους χρόνους της υποδουλώσεως σώζεται εισέτι εις Καλαριίτες παράδοσις μνημονευομένη και υπό του Π. Αραβαντινού (Χρονογραφία τ.Α' σ.187 εν υποσημείωσει) καθ' ήν κατά την εποχήν του παιδομαζώματος πολλά παιδιά των Καλαριτών έγιναν Τούρκοι,

οι οποίοι εκδιωχθέντες αργότερον από τους Καλαριίτες εγκαταστάθηκαν εις την Βεντίσταν της Θεσσαλίας και εκείθεν αργότερον εις Τρίκαλα.

6. Σπ. Τρικούπη, *Ιστορία της Ελλην. Επαναστάσεως*, Αθήναι 1888 τ.Α' σ.215.
7. Γ. Χέρτζεβεργ σε μετ. Καρολίδου, *Ιστορία της Ελληνικής Επαναστάσεως*, Αθήναι 1917 σ.133.
8. Ι. Λαμπρίδου, *Ηπειρωτικά Μελετήματα*, Μαλακασιακά μέρος β' σ.66 Αθήναι 1904.
9. Σ. Π. Αραβαντινού, *Ιστορία Αλή Πασά*, Αθήναι 1895 σ.587.
10. μερχαμέτ = λέξις τουρκική σημαίνουσα έλεος.
11. κίστι = τουρκ. Δόσις
12. πόρτζι ή μπόρτζι = τουρκ. Χρέος
13. = υψηλόν διάταγμα περιέχον την εν τη προκειμένη υποθέσει γνώμην ημών.
14. βλ. Σπ. Δε-Βιάζη, *Η Χρυσοχοϊκή τέχνη εν Ζακύνθω*, περιοδ. *Παναθήναια* τ.39,1904.
15. Κατά την αντιγραφήν του εγγράφου τούτου ετήρησα πιστώς την ορθογραφίαν. Προς ευχερή όμως ανάγνωσιν αυτού δεν ετήρησα ταύτην όσον αφορά τους τόνους. Κατά παράδοξον τρόπον ο συντάκτης του εγγράφου δεν χωρίζει τα άρθρα, προθέσεις, αντωνυμίας, κλπ. από τας λέξεις, αλλά τας ενώνει και θέτει ένα τόνον, ως π.χ. διατοχοργιόμας, καιδιατομαναστήρη, διατασπίτητα, κλπ.
16. Πρόκειται δια το Αρπορίσι, μικρόν συνοικισμόν κείμενον παρά τον κάτωθεν των Καλαριτών ρέοντα παραπόταμον του Αράχθου.
17. Πρόκειται περί της περιφήμου αρχαίας μονής της Κιπίνης, της ευρισκομένης κάτωθεν των Καλαριτών εντός σπηλαίου απροσίτου, εις το οποίον η είσοδος μόνον διά γεφύρας είναι δυνατή. Τινές την ίδρυσιν της μονής ταύτης ανάγουν κατά τον ΙΔ' αι. αντέτι = τουρκ. Συνήθεια=έθος
18. αντέτι = τουρκ. Συνήθεια=έθος
19. Τοπωνυμία της Πίνδου, ένθα ξεκαλοκαιριάζουν ποιμίνα.

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ ΚΑΙ Η ΤΕΛΙΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Ενημέρωση από τον Πρόεδρο του Συλλόγου
των εν Αττική Καλαρρυτινών

Στις 16 Φεβρουαρίου 2004, η Αναπτυξιακή Εταιρία των Καλαρρυτινών Α.Ε. υπέγραψε μία σύμβαση με την Αγροτουριστική Α.Ε., με την οποία η τελευταία αναλαμβάνει την υποχρέωση να επισκευάσει και να διαμορφώσει τα τρία κτίρια που ανήκουν στην πρώτη. Η διαμόρφωση θα γίνει σύμφωνα με τα έγκυρα σχέδια του Ε.Ο.Τ., που ο άτυπος Φορέας Ανάπτυξης των Καλαρρυτινών επέτυχε να εκπονηθούν πριν από δεκαπέντε περίπου χρόνια.

Μετά την αποπεράτωση των εργασιών αναστήλωσης και τον εξοπλισμό των ακινήτων η Αγροτουριστική Α.Ε. θα τα εκμεταλλευθεί καταβάλλοντας ως μίσθωμα στην Αναπτυξιακή Εταιρία των Καλαρρυτινών Α.Ε. το 20 % των κερδών της. Η μόνη προϋπόθεση που τέθηκε είναι η ανεύρεση από την Αγροτουριστική Α.Ε. χρηματοδότησης ύψους τουλάχιστον 35 % του συνολικού προϋπολογισμού της διαμόρφωσης, αφού το υπόλοιπο κόστος θα καταβληθεί από αυτήν. Δηλαδή τόσο η Αναπτυξιακή Εταιρεία των Καλαρρυτινών Α.Ε. όσο και η Κοινότητα των Καλαρρυτινών και οι άλλοι φορείς που εμπλέκονται δεν θα επιβαρυνθούν με οποιαδήποτε δαπάνη για την αναστήλωση, τη διαμόρφωση και τον εξοπλισμό των κτιρίων, ούτε και θα επιβαρύνονται με τυχόν ζημιές από την εκμετάλλευση, έξοδα συντήρησης, κτλ σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Η υπογραφή αυτής της σύμβασης είναι μία δικαίωση όλων όσων αγωνίστηκαν επί 17 χρόνια περίπου για μία τέτοια επένδυση.

Όπως είχαμε αναφέρει και σε προηγούμενο τεύχος της Φωνής των Καλαρρυτινών, περάσαμε πολλές αγώνες και πικρίες μέχρι να φτάσουμε στο σημερινό αποτέλεσμα. Αλλαγές κυβερνήσεων, υπουργών ή οικονομικής πολιτικής ανέτρεπαν προσπάθειες χρόνων λίγο προτού υπογραφεί κάθε φορά η πολυπόθητη σύμβαση. Θα έλεγα πως εγώ προσωπικά ένιωθα να μας "έπαιρναν τη μπουκιά από το στόμα". Η βαθύτερη πικρία, ωστόσο, προερχόταν από τη συμπεριφορά ορισμένων συμπατριωτών, οι οποίοι είτε γιατί δεν κατανοούσαν τις θετικές επιπτώσεις του εγχειρήματος στους Καλαρρυτίτες είτε γιατί τυφλώνονταν από αντιπαράθεσεις και έριδες άσχετες με τη συγκεκριμένη προσπάθεια και που τις μετέφεραν σε κάθε ζήτημα και σε όλους τους

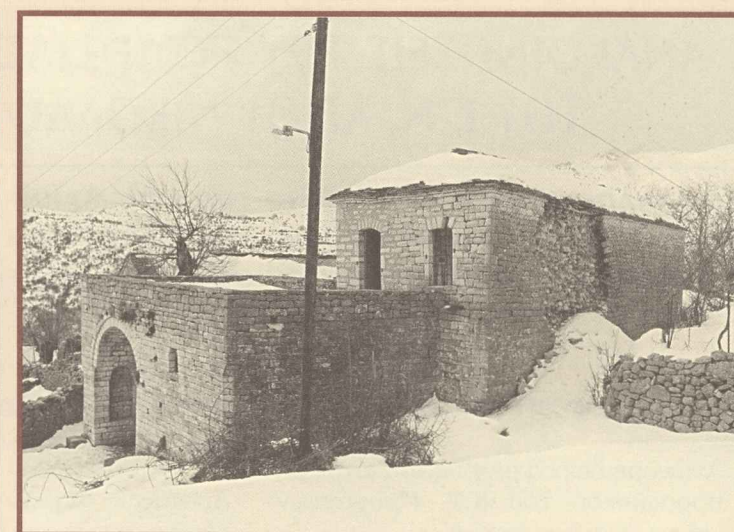
Καλαρρυτίτες: καπνοδόχος Κωσταδήμα

θεσμικούς ή άτυπους φορείς του χωριού, καθυστερούσαν, δυσκόλευαν, υπόσκαπταν τις προσπάθειες όλων των άλλων που αγωνίζονταν, χωρίς το παραμικρό προσωπικό συμφέρον, για να βελτιώσουν κάτι στο χωριό μας. Από αυτές τις καθυστερήσεις που δημιουργούνταν χάσαμε χρυσές ευκαιρίες χρηματοδότησης.

Με τη νεοϋπογραφείσα σύμβαση δημιουργούνται στα προϋπάρχοντα κτίρια δύο ξενώνες και ένα μουσείο-εκθετήριο κλπ. Οι πολύχρονοι προσπάθειες που έχουμε κάνει μέχρι τώρα δικαιώνονται ακόμα και μόνο για αυτό το όφελος. Το μεγαλύτερο κέρδος μας είναι ότι με τις παρεμβάσεις τούτες ανοίγει ο δρόμος για την αναβάθμιση των Καλαρρυτινών και για μία σωστή και ήπια ανάπτυξή τους. Θα αυξηθεί το ενδιαφέρον για το χωριό σε ανθρώπους υψηλού πνευματικού ή και οικονομικού

Κασάρεια

επιπέδου, που αποτελούν αυτό που επισήμως αναφέρεται σαν "ποιοτικός τουρισμός", μια και οι Καλαρρυτίτες θα προβάλλονται σαν κοιτίδα της αργυροχρυσοχόας στην Ήπειρο αλλά και σαν ένας μοναδικός παραδοσιακός ιστορικός οικισμός, που σε συνδυασμό με τη μοναδική ομορφιά του τοπίου θα αποτελέσει έναν ιδανικό προορισμό για πολυτιμες εμπειρίες. Θα σωθεί η φυσιογνωμία του χωριού αφού θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για ρύθμιση των χρήσεων γης και για την προστασία του παραδοσιακού χαρακτήρα των κτισμάτων. Θα προσελκύσει μία ποιοτική πελατεία, που αφ' ενός θα σέβεται το περιβάλλον του χωριού με τους ανθρώπους του και αφ' ετέρου θα επιτρέπει στους ήδη υπάρχοντες αλλά και στους καινούριους συμπατριώτες που θα επενδύσουν μελλοντικά σε καταστήματα, εστιατόρια, ξενώνες, κλπ να συναλλάσσονται με καλύτερη και περισσότερη πελατεία. Τέλος, θα διευκολυνθεί η επιδότηση και ο δανεισμός για όσους επιθυμούν να επενδύσουν σε ανάλογες δραστηριότητες ήπιου τουρισμού. Η διαμόρφωση των τριών αρχικών κτιρίων Κωσταδήμα-Κασαρεία-Σχολείο θα αποτελεί πρότυπο για όσους θα θελήσουν στο μέλλον να δημιουργήσουν κάτι ανάλογο. Η μικρή χωρητικότητα των δύο νέων ξενώνων θα καλύπτει μικρές μόνο ανάγκες στην καινούρια πραγματικότητα που θα διαμορφωθεί. Έτσι ο χώρος θα παραμείνει ανοικτός για τους επαγγελματίες ιδιώτες.

Όπως γνωρίζουμε, οι Καλαρρυτίτες δημιουργήθηκαν σε μία εποχή που οι ανάγκες επέβαλαν την επιλογή της δυσπρόσιτης περιοχής, της απομόνωσης μιας "αετοφωλιάς". Με τα σημερινά δεδομένα υπάρχουν ελάχιστες ή καθόλου δυνατότητες για οικονομική ανάπτυξη του πρωτογενή (γεωργία,

**“Η υπογραφή αυτής της
σύμβασης είναι μία δικαίωση
όλων όσων αγωνίστηκαν επί
17 χρόνια περίπου για μία
τέτοια επένδυση.”**

κτηνοτροφία, κλπ) και του δευτερογενή (μεταποίηση) τομέα παραγωγής στο ορεινό χωριό μας. Οι συνθήκες ζωής και οι επιλογές του πληθυσμού έχουν αλλάξει. Οι οικογένειες δεν επιστρέφουν να εγκατασταθούν μόνιμα σε μία τέτοια δυσπρόσιτη περιοχή χωρίς υποδομές.

Έτσι, η εκμετάλλευση της μοναδικής παραδοσιακής-ιστορικής φυσιογνωμίας του χωριού για τουριστικούς σκοπούς είναι, δυστυχώς, μονόδρομος και εφάτηριο για ανάπτυξη, αν δε θέλουμε να μετατραπεί το χωριό σε καλοκαιρινό θέρετρο απόδημων Καλαρρυτινών που θα ερημώνει τους υπόλοιπους εννέα-δέκα μήνες.

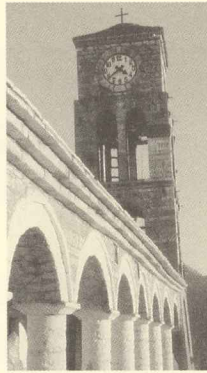
Αυτό βέβαια δε σημαίνει ότι δεν πρέπει να αγωνιστούμε για να διατηρήσουμε και να πολλαπλασιάσουμε τις ήδη υφιστάμενες δραστηριότητες – με πρώτη και κύρια την κτηνοτροφία. Δυστυχώς όμως οι δραστηριότητες αυτές δε στάθηκαν αρκετές να κρατήσουν ζωντανό το χωριό με μόνιμους κατοίκους όλο το χρόνο μέσα στον παραδοσιακό οικισμό των Καλαρρυτινών. Ελπίζουμε ότι ο ήπιος ποιοτικός τουρισμός θα δώσει νέα άνθηση στο χωριό μας.

Όμως ας σταματήσουμε να ονειρευόμαστε. Παρόλο που το μεγάλο θήμα έγινε και έχουμε στα χέρια μας μία δεσμευτική για την Αγροτουριστική Α.Ε. σύμβαση, μένει ακόμα η προκήρυξη του Υπουργείου Ανάπτυξης ή Τουρισμού για τη χρηματοδότηση παρόμοιων έργων. Μπορούμε έτσι συμπραγματικά να πούμε ότι αυτή τη στιγμή είμαστε συγκρατημένα αισιόδοξοι για το τελικό αποτέλεσμα.

Σπύρος Π. Φασούλας
Δικηγόρος – Πρόεδρος του Συλλόγου των εν Αττική
Καλαρρυτινών

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Το εκκλησιαστικό συμβούλιο του Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Καλαρρυτών ενημερώνει τους συμπατριώτες και φίλους του χωριού μας για τις δραστηριότητές του σε θέματα που αφορούν το τελευταίο τρίμηνο.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΔΩΡΕΕΣ

- Ανώνυμη δωρεά μέλους του ιατρικού προσωπικού του Κ.Υ. Πραμάντων για τις ανάγκες του Ι.Ν.
- Η κα Ελένη Μπαζάκη-Λιακοπούλου από Πάτρα για τις ανάγκες του Ι.Ν.
- Η κα Βικτωρία Πατούνη-Βακόλα από Ιωάννινα στη μνήμη του αδελφού της Ευρ. Πατούνη.
- Ο Σύλλογος των εν Αττική Καλαρρυτινών αντί στεφάνου στη μνήμη Σωτήρη Στούμπη.
- Ο κος Βασίλης Στάμος από Αθήνα, αντί στεφάνου, στη μνήμη Γεωργίου Μπακαγιάννη.
- Ο κος Πέτρος Βασ. Κότσιας, από Ιωάννινα, για τις ανάγκες του Ι.Ν.
- Ο Πατριωτικός σύνδεσμος Καλαρρυτινών Η ΠΙΝΔΟΣ στη μνήμη Ειρήνης Δημ. Τσομάκα.
- Η κα Μαρίκα Μπισδάκη-Γκλώνα, από Λάρισα, χρηματικό ποσό για αγορά λουλουδιών Επιταφίου.
- Η οικογένεια Σωτηρίου Ευαγγ. Σακαβίτση από Ανατολή Ιωαννίνων αντί στεφάνου στη μνήμη της μητέρας και γιαγιάς Όλγας Κατραχούρα για τις ανάγκες του Ι.Ν.
- Ο κος Ευάγγελος Γκούμας από Ιωάννινα δώρισε μία κλειδαριά ασφαλείας για την εξώθυρα του Ι.Ν.
- Η κα Διονυσία Μπίτα από Ανατολή Ιωαννίνων έστειλε αρκετά άνθη για το στολισμό του Επιταφίου, όπως κάθε χρόνο.

ΕΞΟΚΚΛΗΣΙ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Μόλις επιτρέψουν οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες, θα προβούμε στον εξωτερικό υδροχρωματισμό του εξωκκλησιού του Ι.Ν. Αγ. Αθανασίου, αφού έχουν τελειώσει οι εργασίες επισκευής και συντήρησής του, ώστε να προλάβουμε να γιορτάσουμε στις 2 Μαΐου την Ανακομιδή των Λειψάνων του Αγ. Αθανασίου όπως κάθε χρόνο, αλλιώς οι εργασίες θα αναβληθούν για το εγγύς μέλλον.

ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΓΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΚΑΙ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ (ΕΚΑΤΕΡΩΘΕΝ ΤΟΥ Ι.Ν.)

Δυστυχώς, παρόλη την αποπεράτωση των εργασιών στα δύο παρεκκλήσια, ο ελαιοχρωματισμός και υδροχρωματισμός των παρεκκλησίων καθυστερεί λόγω της υγρασίας που παρουσιάζουν οι εσωτερικοί τοίχοι. Το τρίτο δεκαήμερο του Απριλίου αρχίζει η πλακόστρωση των εμπροσθίων δαπέδων των παρεκκλησίων.

Για τη συμπλήρωση των εικόνων του νέου τέμπλου των Αγ. Πάντων έχουμε δύο νέες δωρεές:

- Η οικογένεια Βασ. Στάμου από την Αθήνα δώρισε την εικόνα του Ι.Χριστού αξίας 160 Ε.
- Η οικογένεια της κας Άννας Ευαγγ. Μπαρμπούτη από τη Λάρισα, δώρισε την εικόνα της Παναγίας, αξίας 160 δ. Υπολείπονται δύο εικόνες για τη συμπλήρωση του τέμπλου, εκείνη των Αγίων Πάντων (αξίας 800δ) και του Ιωάννη Προδρόμου (αξίας 160δ). Αναμένονται οι δωρεές.

ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΑΓΛΑΪΑΣ ΜΠΟΥΤΣΙΑ, ΤΡΙΚΑΛΑ

Συνεχίζονται με εντατικό ρυθμό οι εργασίες ανέγερσης της πολυκατοικίας σε οικόπεδο των Τρικάλων, ιδιοκτησίας Ι.Ν. και συγκληρονόμων Χριστ. Μπούτσια, που δόθηκε αντιπαροχή. Όπως μας πληροφόρησε ο εργολάβος-πολιτικός μηχανικός και συνιδιοκτήτης κος Αν. Μπούτσιος έχουν πέσει τα τσιμέντα στο σκελετό του 8' ορόφου.

ΟΙΚΟΠΕΔΟ Ι.Ν. ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ.

Όπως είναι γνωστό, πριν τρία περίπου χρόνια το οικοπέδο που βρίσκεται στη θέση «φύτρο» νότια της οικίας Σωτ. Γεροδήμου στους Καλαρρυτές, δωρεά Ελπίδας Αχιλλ. Ζάγκλη, και τώρα ιδιοκτησίας του Ι.Ν. Αγίου Νικολάου, είχε παραχωρηθεί για χρήση στον Πατριωτικό Σύνδεσμο Καλαρρυτινών «Η ΠΙΝΔΟΣ» ύστερα από δική του αίτηση, για να κατασκευάσει με δική του δαπάνη παιδική χαρά.

Λόγω απρόβλεπτων οικονομικών δυσχεριών Η ΠΙΝΔΟΣ δεν πραγματοποίησε αυτή την επιθυμία της και αποδέσμευσε το εν λόγω οικόπεδο με έγγραφό της. Την κατασκευή της παιδικής χαράς αναλαμβάνει σύμφωνα με αίτημα του προέδρου της κοινότητας, ο Πανθεοσαλικός Σύλλογος Λάρισας.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΨΑΛΤΗ

Έντονο, καυτό και δυσεπίλυτο παραμένει το πρόβλημα έλλειψης ιεροψάλτη στον Ι.Ν. μας, αφού ο προσωρινά ευρεθείς μας εξυπηρέτησε μόνο επί ένα μήνα και αποχώρισε λόγω επαγγελματικών του προβλημάτων. Ο Ι.Ν. είναι χωρίς ψάλτη από τον περασμένο Φεβρουάριο. Ευτυχώς, τις δύσκολες ημέρες λειτουργίας του Ι.Ν. και το Πάσχα δόθηκε λύση χάρη στις φιλότιμες προσπάθειες και την καλή θέληση ορισμένων συμπατριωτών μας. Ελπίζουμε να δοθεί γρήγορα και μία οριστική λύση στο σοβαρό αυτό ζήτημα.

Η ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΤΟΥ Ι.Ν.

Η θέρμανση του Ι.Ν. αποτελεί ένα ακόμα δυσεπίλυτο πρόβλημα για τον Ι.Ν. Κατά τους χειμερινούς μήνες, λόγω του ψύχους και της υγρασίας ταλαιπωρούνται οι ενορίτες μας. Το εκκλησιαστικό συμβούλιο αρκετά χρόνια τώρα προσπαθεί να βρει λύση και να συντάξει μια μελέτη, που να επιτρέπει με την άδεια της αρμόδιας 8ης Εφορείας Βυζαντινών Μνημείων να τοποθετηθεί κάποιος ειδικός μηχανισμός θέρμανσης, που να μη φθείρει την πολύτιμη ιστορική αγιογράφηση του Ι.Ν.

Το Σάββατο 17 Απριλίου 2004 αρμόδιος υπάλληλος της 8ης Ε.Β.Μ. θα επισκεφτεί το Ναό μαζί με ειδικό μελετητή ώστε να βρεθεί μία λύση και να δοθεί η άδεια χρησιμοποίησης θερμαντικού μηχανισμού.

Από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο

Συνταγές των Καλαρρυτινών

ΜΑΣΟΝΤΡΑ στα Βλάχικα ή ΜΠΑΤΣΑΡΙΑ στα Γιάννενα ονομάζεται η χορτόπιτα που σας παρουσιάζουμε σε δύο παραλλαγές, από δύο απογόνους Καλαρρυτινών.

Από την κυρία Βασιλική Μπισδάκη-Σακουλά

3 κούπες καλαμποκάλευρο
λίγο αλάτι
ζεστό νερό
ελαιόλαδο
½ κιλό τριμμένη φέτα
3-4 αβγά χτυπημένα
1 κιλό διάφορα χόρτα
πλυμένα και ψιλοκομμένα
ωμά
(σπανάκι, πράσο, ζωχούς,
έσσκλο, καυκαλήδρα, λάπατα,
βρούβες, φρέσκα
κρεμμυδάκια και άνηθο)

1. Ανακατεύουμε σε ένα μπολ το αλεύρι με λίγο νερό και φτιάχνουμε ένα πηκτό κυλό.
2. Λαδώνουμε ένα ταψί και ρίχνουμε το κυλό μέσα, απλώνοντάς τον ομοιόμορφα.
3. Ρίχνουμε τα χόρτα από πάνω και μετά την τριμμένη φέτα. Προσθέτουμε τα χτυπημένα αβγά.
4. Περιχύνουμε όλη την επιφάνεια με λίγο λάδι.
5. Φτιάχνουμε λίγο αραιό κυλό ακόμα ανακατεμένο με λάδι και καλύπτουμε με αυτόν τα χόρτα.
6. Ψήνουμε τη μασόντρα σε ξυλόφουρνο για μία ώρα.

Από την κυρία Μαρίκα Μπασδέκη-Κατσάνου

2 κούπες καλαμποκάλευρο
λίγο αλάτι
μερικές κουταλιές σούπας ζεστό νερό
λίγο τραχανά γλυκό
½ κούπα λάδι
½ κούπα τριμμένη φέτα
1 κιλό διάφορα χορταρικά
πλυμένα, τριμμένα και
χοντροκομμένα
(σπανάκι, άνηθο, πράσο,
λάπαθο, κρεμμυδάκια)

1. Κοσκινίζουμε σε ένα μπολ το αλεύρι με το αλάτι και σχηματίζουμε στο κέντρο μία λακουβίτσα όπου ρίχνουμε το νερό και το λάδι τμηματικά. Ανακατεύουμε αρχικά με ένα πηρούνι και μετά ζυμώνουμε μέσα στο μπολ για λίγα λεπτά, μέχρι η ζύμη να γίνει μαλακή και να μην κολλάει στο μπολ. Προσθέτουμε τον τραχανά και λίγο καλαμποκάλευρο αν χρειάζεται.
2. Λαδώνουμε ένα ταψί και απλώνουμε επάνω τη ζύμη, στρώνοντάς τη με τα χέρια. Στρώνουμε από πάνω τη φέτα και τα λαχανικά, που τα πιέζουμε να καθίσουν στη ζύμη. Περιχύνουμε με λίγο λάδι και ψήνουμε επί μία ώρα σε μέτριο φούρνο.

ΚΟΥΡΚΟΥΤΟΠΙΤΑ
Από την κυρία Θέμιδα Μελεμέζη-Κατσαβάκη

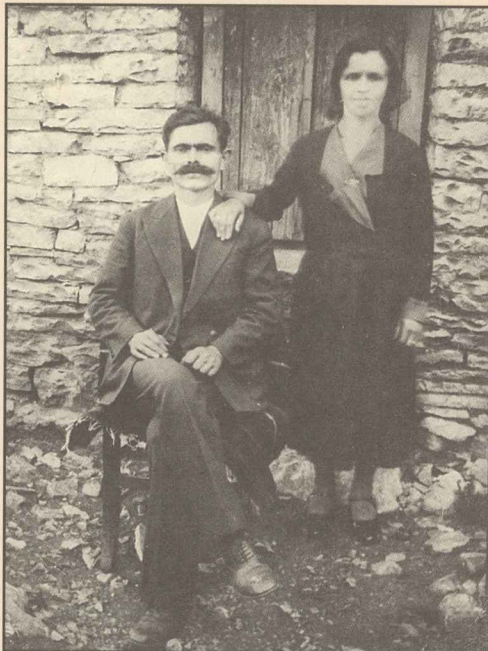
1 κιλό αλεύρι για όλες τις χρήσεις
1 φακελάκι μαγιά σε κόκκους ή σε σκόνη
1 κουτί γάλα εβαπορέ
1 αβγό, ½ κιλό τυρί φέτα τριμμένη

1. Ανακατεύουμε σε ένα μπολ το αλεύρι, τη μαγιά διαλυμένη σε λίγο χλιαρό νερό, το γάλα και το αβγό. Ζυμώνουμε καλά και σχηματίζουμε μία μπάλα.
2. Όταν η ζύμη είναι έτοιμη προσθέτουμε το τυρί και την αφήνουμε να φουσκώσει για δύο περίπου ώρες, μέχρι να διπλασιαστεί σε όγκο.
3. Αλείφουμε ένα ταψί με λάδι και στρώνουμε απαλά επάνω τη φουσκωμένη ζύμη. Περιχύνουμε με λίγο λάδι. Ψήνουμε την πίτα για μία ώρα περίπου σε μέτριο φούρνο.

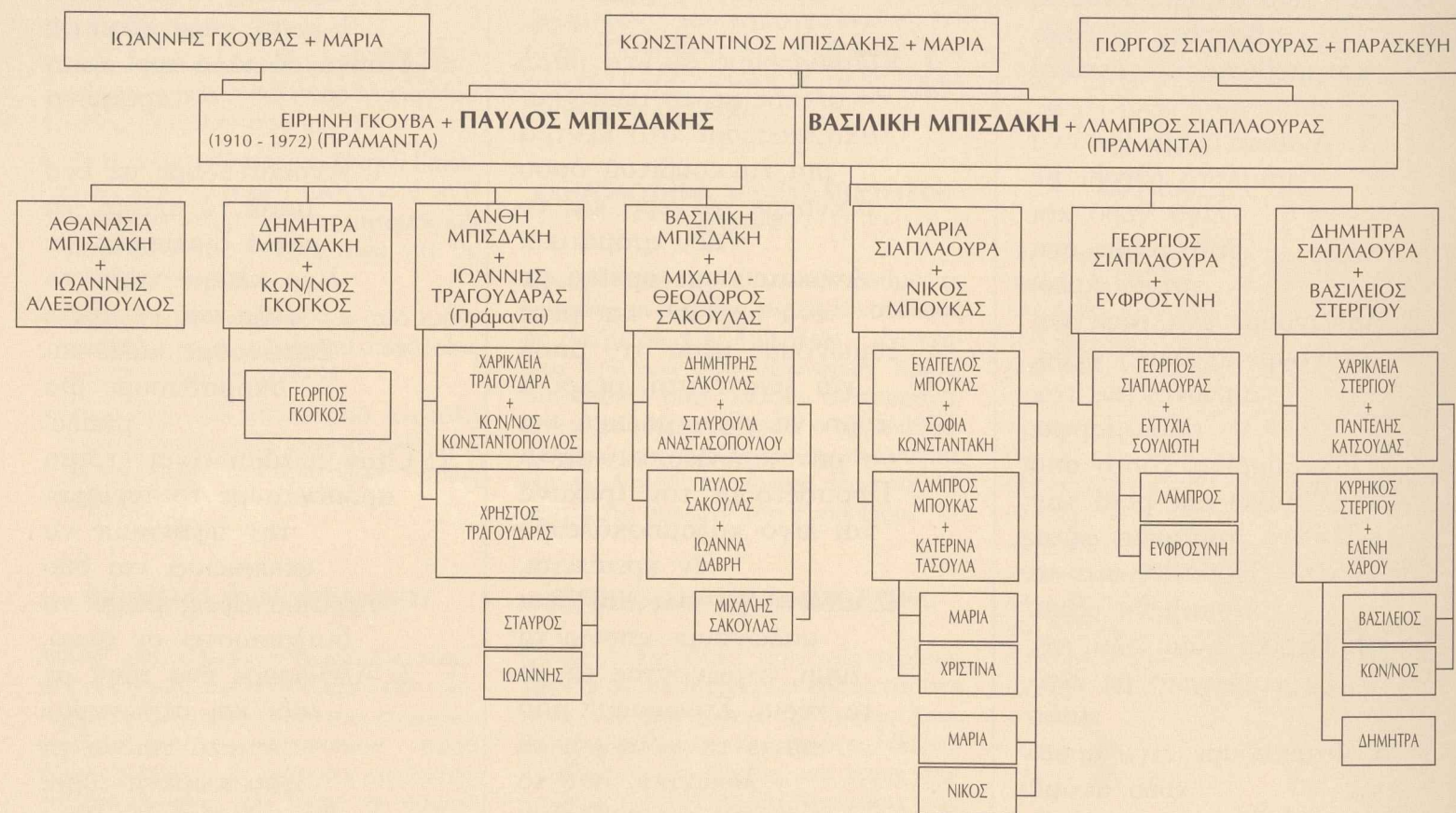
ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ: ΤΑ ΓΕΝΕΟΛΟΓΙΚΑ ΤΟΥΣ ΔΕΝΤΡΑ

Σας παρουσιάζουμε σε αυτό το φύλλο του περιοδικού μας το γενεαλογικό δέντρο των αδελφών Παύλου και Βασιλικής Μπισδάκη, που νυμφεύτηκαν και οι δύο συζύγους από τα Πράμαντα.

Δεν καταφέραμε να μάθουμε το γένος της συζύγου του πατέρα τους Κωνσταντίνου Μπισδάκη, ελπίζουμε όμως ότι μελλοντικές έρευνές μας θα έχουν καλύτερα αποτελέσματα.

Ο Παύλος Μπισδάκης και η σύζυγός του Ειρήνη Γκούβα.

Γράφτηκε... Λέχθηκε...

Από τον ιερέα Σπυρίδωνα Μποτσώλη λάβαμε επιστολή με τις παρακάτω σπουδαιότατες επισημάνσεις:

Επισημάνσεις που αφορούν την κοινότητα Καλαρρυτών

Ως Καλαρρυτιώτης που αγαπά και πονάει τον τόπο του –όπως όλοι οι συμπατριώτες μας– θα ήθελα από τη στήλη σας να καταθέσω ορισμένες παρατηρήσεις, που αφορούν προβλήματα του χωριού μας και που αν βρουν μία κάποια λύση, θα βελτιώσουν σημαντικά την εικόνα του, έτσι ώστε το χωριό μας να μην υστερεί άλλων, αλλά ταυτόχρονα να 'ναι και περήφανο για την ιστορία του και την δόξα του.

I. ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ

Πέρα από την συγκρομιδή των σκουπιδιών που έχει βελτιώσει αρκετά την εικόνα ως προς την καθαριότητα του χωριού μας, πρέπει:

- α) Να ληφθεί απόφαση εκ μέρους της Κοινότητας για βόθρους που καταλήγουν στα ρέματα.
- β) Να βρεθεί λύση –σε συνεννόηση με τους ιδιοκτήτες– για τους στάβλους που είναι μέσα στον οικισμό, με ότι αυτό συνεπάγεται.
- γ) Να απαγορευτεί –επιτέλους– να βόσκουν στους δρόμους του χωριού μας αδέσποτα τα ζώα.

Εικόνα που δεν τιμά κανένα μας.

II. ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

- α) Υπάρχουν στο χωριό μας αυτή τη στιγμή αρκετά ακόμη παραπήγματα τα οποία βρίσκονται πια σε αχρηστία. Πιστεύω πως θα μπορούσαν –σε συνεννόηση– με τους ιδιοκτήτες τους να γκρεμιστούν.
 - β) Επίσης να ληφθεί μέριμνα, συνοδευόμενη και από οικονομική ενίσχυση της πολιτείας ή της Κοινότητας, για την αντικατάσταση ορισμένων στεγών που καλύπτονται αντί με μαυρότλακα με τσίγκο και κεραμίδια.
 - γ) Όσοι από τους χωριανούς μας προβαίνουν σ' επισκευές των σπιτιών τους, καλό θα ήταν να φροντίζουν για την αποκατάστασή τους, σύμφωνα με την αρχιτεκτονική που χαρακτηρίζει τον οικισμό μας.
 - δ) Η Κοινότητα να φροντίζει για την αποκατάσταση των γκρεμισμένων τοίχων στους κοινοτικούς δρόμους.
- Δεν είναι –φυσικά– τα μοναδικά που πρέπει να προσέξουμε εάν θέλουμε να διατηρήσουμε

την όψη της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς. Επισήμανα ορισμένα που κατά τη γνώμη μου θα βελτιώσουν την εικόνα του χωριού μας, αν προσεχτούν.

III. ΝΕΚΤΡΟΤΑΦΕΙΟ - ΚΟΙΜΗΤΗΡΙ

- α) Να μεριμνήσει η κοινότητα για την εν γένει ευπρέπεια του νεκροταφείου, με την περίφραξη που επιβάλλεται να γίνει αλλά και την τακτή καθαριότητά του.
- β) Να γίνουν οι επιβεβλημένες εργασίες στο κοιμητήριο, έτσι ώστε να μην πλημμυρίζει κάθε φορά που βρέχει.

IV. ΧΩΡΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΨΥΧΗΣ

Το χωριό μας στερείται:

- α) Αίθουσας εκδηλώσεων
 - β) Παιδικής χαράς
 - γ) Γηπέδου μπάσκετ, βόλεϋ
- Δεν νομίζετε ότι κάτι απ' τα παραπάνω είναι πια καιρός να δρομολογηθεί;

V. ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ

Το χωριό μας είναι το μοναδικό στην περιοχή μας που στερείται παντελώς συγκοινωνίας. Μήπως –έστω και (1) φορά την εβδομάδα– θα μπορούσαμε κι εμείς να έχουμε συγκοινωνία;

VI. ΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ

Σε συνεννόηση και με τις Κοινότητες Ματσουκίου και Συρράκου, να συζητηθεί η πρόσληψη μόνιμου χειριστή για το JCB, έτσι ώστε η χρησιμοποίησή του να είναι πάντα στην διάθεση για κάλυψη αναγκών των κοινοτήτων.

VII. ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

- α) Ο ναός του Αγίου Νικολάου, μοναδικό μνημείο που μπορεί να επισκεφτεί κανείς, είναι –κατά κανόνα– κλειστός. Τελευταία, μάλιστα, όλες τις μέρες της εβδομάδας –πλην Κυριακής– είναι αδύνατο κάποιος να επισκεφτεί το ναό, καθότι δεν υπάρχει κανείς υπεύθυνος στο χωριό μας γι' αυτή την εξυπηρέτηση. Θα μπορούσε, νομίζω, επιχορηγούμενος κατά το πρότυπο της Ι.Μ. Κηπίνας να είναι πάντα επισκέψιμος.
 - β) Το ρολόι του χωριού μας δουλεύει περιστασιακά. Γιατί;
 - γ) Η πλάκα της στέγης που τοποθετήθηκε πρόσφατα στον Άγιο Νικόλαο –καθώς όλοι ομολογούν– δεν δένει καθόλου με αυτές των υπόλοιπων στεγών του οικισμού, με αποτέλεσμα να χάνει κι ο ναός αρκετή από την αίγλη του.
- Μήπως πρέπει να σκεφτούμε –σ' ευθετότερο χρόνο– την αντικατάστασή της;

δ) Σε συνεργασία Εκκλησιαστικού Συμβουλίου και Κοινότητας –κι όχι μόνο– θα πρέπει να εξευρεθεί –επιτέλους– λύση μόνιμου ψάλτη, έτσι ώστε οι λιγοστοί κάτοικοι που απόμειναν να λειτουργούνται κάθε Κυριακή και κυρίως τις μεγάλες γιορτές.

VIII. ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Δε νομίζετε –τα μέλη του– ότι οφείλει να λειτουργεί σύμφωνα με το καταστατικό του (γεν. συνελεύσεις, απολογισμοί κ.λ.π.);

IX. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ - ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΛΙΒΑΔΙΟΥ

Μια τόσο όμορφη δασωμένη περιοχή της κοινότητάς μας, το «Λιβάδι» είναι κρίμα που μένει αναξιοποίητη κι ανεκμετάλλευτη. Προτείνω αντί για χορτολίβαδο – βοσκότοπος που είναι σήμερα, ν' αξιοποιηθεί τουριστικά με τις ανάλογες εγκαταστάσεις, ή να γίνει εκτροφείο άγριων ζώων. Η κοινότητά μας, η Αναπτυξιακή Εταιρία, ο Γεωργικός Συνεταιρισμός και οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι του χωριού μας, πιστεύω πως πρέπει κάποια στιγμή ν' ασχοληθούν σοβαρά με την παραπάνω πρόταση που δεν είναι –φυσικά– και η μοναδική.

X. ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΜΠΑΪΚΟΥΣΗ

Τι γίνεται –αλήθεια– με το κληροδοτήμα Μπαϊκούση; Μήπως θα 'πρεπε να έχουμε ως κάτοικοι μια –έστω τυπική– ενημέρωση;

XI. ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ

Να φροντίσει η Κοινότητα μας, σε συνεννόηση και με τις Κοινότητες Συρράκου – Ματσουκίου, για την τοποθέτηση οδικών πινακίδων:

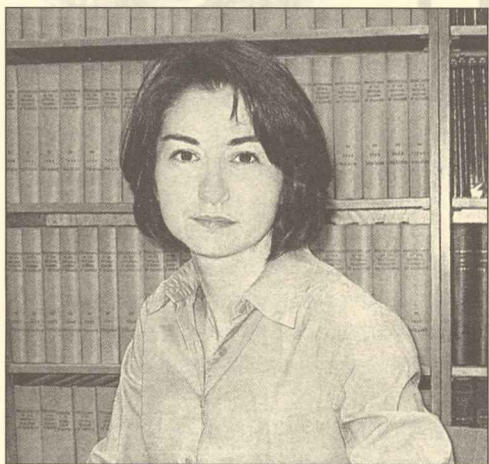
- α) Στη διακλάδωση Ανατολής - Κατσικά
- β) Στη διακλάδωση Κουτσελίου - Καλετζίου

Δεν είναι –ίσως– τα μοναδικά προβλήματα που έχει το χωριό μας, αλλά πιστεύω ότι – αν ορισμένα από τα παραπάνω αναφερόμενα – βρουν λύση, θα βελτιώσουν σημαντικά την εικόνα του χωριού μας. Ευκαιριακά δε, θα ήθελα –μέσω της στήλης αυτής– να παρακαλέσω όλους τους χωριανούς μας να καταθέτουν τις προτάσεις τους, τους προβληματισμούς τους, τις αγωνίες τους, συμβάλλοντας έτσι με αυτή τους τη συμμετοχή και το ενδιαφέρον τους στην ανάδειξη κα εξέγωση του χωριού μας.

Ευχαριστώ θερμά για την φιλοξενία

Παπά - Σπύρος Μποτσώλης
Κάτοικος Καλαρρυτών

Γράφτηκε... Λέχθηκε...

Στο ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ της 4ης Ιανουαρίου 2004 θρήκαμε, με μεγάλη χαρά, το ολοσέλιδο αφιέρωμα του παραρτήματος ΒΙΟΙΑΤΡΙΚΗ στη σύζυγο του Καλαρρυτινού απόγονου Κωνσταντίνου Φ. Ζαφειρίου, **Ντομένικα Καραβιτάκη**, με τίτλο *Ένα Αστέρι από τα Χανιά*.

Η Ντομένικα Καραβιτάκη είναι ερευνήτρια στο Τμήμα Νευρολογίας στην Ιατρική Σχολή του Harvard.

Το διδακτορικό της έγινε θέμα συζήτησης στα επιστημονικά περιοδικά του Δεκεμβρίου 2003. Παρουσίασε την εργασία της για τα εξωτερικά τριχοφόρα κύτταρα του εσωτερικού αφτιού μας, μεταξύ 700 άλλων εργασιών στο Συνέδριο της Ακουστικής Εταιρείας των ΗΠΑ και απέσπασε την προσοχή όλων.

Η Καραβιτάκη ανακάλυψε ότι όταν τα τριχοφόρα κύτταρα δέχονται ένα ηχητικό ερέθισμα, μεταβάλλουν το μήκος τους και αντιδρούν σαν αντλίες. Μεταδίδουν ένα υγρό στο αισθητήριο όργανο του αφτιού, που λέγεται Corti, το οποίο γεμίζει με αυτό και διαστέλλεται σα μπαλόνι. Το Corti ξανααδειάζει και συστέλλεται όταν παρέρχεται το ερέθισμα. Οι αλλαγές αυτές γίνονται αντιληπτές από ειδικά κύτταρα του αφτιού, με αποτέλεσμα να ενισχύεται ο ήχος.

Την ιδιότητα αυτή κατέγραψε η ερευνήτρια μεταδίδοντας ηλεκτρικά ερεθίσματα στο Corti, ρυθμισμένα σε συχνότητα αντίστοιχη των συνηθισμένων ήχων και χρησιμοποιώντας φλας που αναβόσβηνε -δέκα φορές

ανά δευτερόλεπτο- για να φωτογραφίσει τις κινήσεις των κυττάρων. Απέδειξε έτσι ότι τα κύτταρα δρούσαν σαν ηλεκτρομηχανικές αντλίες και ενίσχυαν την ακουστική ικανότητα του αφτιού κατά 100 φορές. Τα ευρήματα αυτά συνδέονται με τις προσπάθειες κατανόησης της λειτουργίας του αφτιού και την ανεύρεση λύσεων για την ενίσχυση της ελλιπούς ακοής.

Η Ντομένικα Καραβιτάκη πήρε το πρώτο πτυχίο της και το μεταπτυχιακό Βιοϊατρικής Μηχανικής στο Πανεπιστήμιο της Βοστώνης. Συνέχισε τις σπουδές της στο διαπανεπιστημιακό τμήμα Health Sciences and Technology (HST) των πανεπιστημίων Harvard και MIT, από όπου πήρε το διδακτορικό της το 2002 και το μεταδιδακτορικό δίπλωμα. Το 1991 εργάστηκε σε βοηθός ερευνητή στο ΙΤΕ της Κρήτης, στο τμήμα εφαρμογών λέιζερ. Το 1998 κέρδισε την υποτροφία της Αθηνούλας Μαρτίνου και συνέχισε τις σπουδές της στην Αμερική, επιτυγχάνοντας να αποκτήσει το θαυμασμό και το σεβασμό όλων μας.--

Στην **Ελένη Μανωλοπούλου**, θυγατέρα της Καλαρρυτινής Νταϊζης Αντωνίου Φασούλα είναι αφιερωμένες τρεις σελίδες του περιοδικού "Ε" της ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ της 27ης Ιουλίου 2003. Η συνέντευξη δόθηκε στην Έφη Μαρίνου και η φωτογράφιση έγινε από τον Πάνο Πετρόπουλο.

Η Ελένη Μανωλοπούλου έγινε γνωστή όταν πριν επτά χρόνια ετοίμασε τα σκηνικά και τα κουστούμια μίας παράστασης του θεάτρου "ΕΜΠΡΟΣ" και του Τάσου Μπαντή. Από τότε συνεργάστηκε με πολλούς άλλους σημαντικούς σκηνοθέτες, όπως ο

Στάθης Λιβαθινός, ο Λευτέρης Βογιατζής, ο Μιχαήλ Μαρμαρινός, ο Δημήτρης Μαυρίκιος, ο Λάκης Λαζόπουλος, η Άννα Κοκκίνου, ο Σταμάτης Φασουλής. Πέρσι το καλοκαίρι ανέλαβε τα σκηνικά και τα κουστούμια της παράστασης Μήδεια του Ευρυπίδη που ανέβασε το Εθνικό Θέατρο στην Επίδαυρο, έστησε στη σκηνή την περίφημη πίσινα και έντυσε τους ηθοποιούς στα λευκά.

Επόμενη δουλειά της Ελένης θα είναι ένα τμήμα της εναρκτήριας τελετής των Ολυμπιακών αγώνων της Αθήνας το καλοκαίρι του 2004. Όπως πιστεύει και η ίδια αυτό θα αποτελέσει μία μεγάλη ευκαιρία για να δοκιμάσει και να αναδείξει τις ικανότητές της.

Η Ελένη Μανωλοπούλου, που από τύχη, όπως λέει, βρέθηκε, μετά τις σπουδές της στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών και στο εργαστήριο της σκηνογραφίας, να ασχολείται επαγγελματικά με το χώρο του θεάματος, απαντά με ωριμότητα στις ερωτήσεις της δημοσιογράφου. Δηλώνει ότι η σκηνοθεσία και η σκηνογραφία πρέπει να είναι οργανικά δεμένες μεταξύ τους για να γίνει μία καλή παράσταση και θεωρεί επιτυχημένο ένα σκηνικό όταν δεν αποσπά την

προσοχή του θεατή από το κείμενο.

Με τις συνεργασίες της σκοπεύει να είναι εκλεκτική για να αφοσιώνεται σε ότι κάνει και να βάζει σε αυτό όλες τις τις δυνάμεις. Είναι άλλωστε, όπως δηλώνει η ίδια, πολύ εργατική και ξέρει να κοπιάζει ώσπου να βγει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Για να μην κουραστεί ποτέ όμως ψυχικά, προσέχει πού βαδίζει.

Η Ελένη Μανωλοπούλου δηλώνει το θαυμασμό της για τον πολυπράγμονα Δημήτρη Παπαϊωάννου, υπεύθυνο της τελετής έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων 2004, αλλά δεν πιστεύει ότι η ίδια επηρεάζεται από το έργο κάποιου συγκεκριμένου καλλιτέχνη. Είναι ο εαυτός της και, όπως λέει, δεν είναι φιλόδοξη, απλά της αρέσει αυτό που κάνει και της αρέσει η σκληρή, υπεύθυνη δουλειά.

Οι πολλές ασχολίες της δεν της επιτρέπουν να αποστασιοποιηθεί και να κοιτάξει αυτή τη στιγμή προς τα πίσω, ελπίζει όμως να συνεχίσει να εργάζεται σε νέες ευκαιρίες και εύχεται να μη βαρεθεί αυτό που κάνει. Θέλει "κάθε φορά να ανακαλύπτει τον κόσμο από την αρχή".

Γράφτηκε... Λέχθηκε...

ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΜΑΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Αγαπητέ Διευθυντή,

Τη στιγμή αυτή διαβάζω από το περιοδικό Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ το αφιέρωμα στο Σπυρίδωνα Π. Λάμπρο ιστορικό και μεγάλο επιστήμονα, που αποτέλεσε παράδειγμα επιστημονικού δασκάλου, κλπ. Στα Ιωάννινα υπάρχει μεγάλη λεωφόρος που ονομάζεται οδός Σπύρου Λάμπρου και το σπίτι μου είναι πλησίον αυτής της οδού... Διάβασα και τα παρακάτω και σας συγχαίρω για όλα όσα γράψατε, προπαντός για την πρόταση, που σας κοινοποίησε ο χωριανός μου από τους Χουλιαράδες βουλευτής Σταύρος Ελευθερίου Καλογιάννης, για το χαρακτηρισμό της περιοχής των Τζουμέρκων ως περιοχή προστασίας της φύσης και οικοανάπτυξης. Σας κάνω γνωστό ότι η έδρα του Δήμου Τζουμέρκων είναι το γραφικό και ιστορικό, το ρομαντικό και πανέμορφο χωριό μας Χουλιαράδες σε υψόμετρο 1100 μ. κοντά στα Τζουμέρκα, με τα 216 καλοφτιαγμένα πέτρινα σπίτια και τους 1800 φιλόξενους κατοίκους του, που πηγαينεόρχονται σε όλες τις εποχές Χουλιαράδες-Γιάννενα και αντίθετα. Τόπος με πλούσια ιστορία και παράδοση με απάραμλλη ομορφιά και δημιουργία! Έχει αρχαία μνημεία, κυκλώπεια τείχη, που σώζονται μέχρι σήμερα στο βουνό Σιρούνο ή Καστέλλιο, που τα ανακάλυψαν ο Hammond, άγγλος αρχαιολόγος, το 1930 μαζί με τον Χρήστο Ι. Σούλη, γυμνασάρχη της Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων.

Επίσης κάτω από το έδαφος του κάμπου των Χουλιαράδων, όπου υπάρχει αρχαίος ναός, βρέθηκαν αρχαία νομίσματα, ένα από τα οποία αγόρασε ο Σπ. Λάμπρος από παντοπώλη Χουλιάρη στα Γιάννενα, όπως ο ίδιος αναφέρει στα Περί Πίνδου. Τούτο παριστάνει στη μία όψη την κεφαλή της Διώνης και στη άλλη όψη κεραυνό σε σχήμα βέλους μέσα σε δρύινο στεφάνι και φηγού (οξιάς) με την επιγραφή ΑΠΕΙΡΩΤΑΝ. Τα νομίσματα αυτά έκοψε ο βασιλιάς Πύρρος το 234 πΧ, όταν ένωσε όλες τις Ηπειρωτικές φυλές σε ενιαίο κράτος. ΑΡΧΕΓΟΝΟΣ ΕΛΛΑΣ ΗΠΕΙΡΟΣ. Παλιότεροι αρχαιολόγοι έλεγαν ότι στη θέση αυτή υπάρχει στο έδαφος μία σαρμανίτσα

χρυσή και πολλά πήλινα αγγεία. Το κακό είναι ότι η αρχαιολογική υπηρεσία, λόγω οικονομικών δυσχεριών, δεν έκανε ακόμα ανασκαφές.(...)

...Δυστυχώς την τελευταία διατίτα δεν περπατώ εύκολα, είμαι 90 ετών. Σας εύχομαι ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ και ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ.

Γρηγόρης Ευθ. Κομπίλας
Συν/χος Δ/λος-Ιστορικός
Ιωάννινα

Φίλοι συγχωριανοί μου,

Συγχαρητήρια, θερμά συγχαρητήρια για την απόφασή σας να εκδώσετε τη ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ. Είναι μία γενναία απόφαση, γιατί απαιτεί και χρήματα, αλλά κυρίως απαιτεί πολύ κουράγιο. Εύχομαι τα πρώτα να μη σας λείψουν και το δεύτερο να μη σας εγκαταλείψει.

Η καλαισθητή εμφάνιση, το εύχρηστο σχήμα, η επιλογή και η διάταξη της ύλης και κυρίως το περιεχόμενό της, ένα περιεχόμενο που εκπέμπει καλαρρυτιώτικη ακτινοβολία, γεμάτο αγάπη και νοσταλγία για τον τόπο μας, αλλά και αγωνία για την πορεία του, με εκφράζει απόλυτα. Εύχομαι η σημερινή της φωνή σύντομα να δυναμώσει, να γίνει ιαχή και κραυγή αγωνίας για το σήμερα και το αύριο της γεντεϊειράς μας, να γίνει σάλπισμα συστράτευσης όλων μας για την αναγέννηση των Καλαρρυτιών. Το χρωστάμε σε αυτούς που πέρασαν, το οφείλουμε σε εκείνους που θα έλθουν.

Μαζί με τις ευχές μου για καλή πορεία της ΦΩΝΗΣ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ, δεχτείτε και τις ευχαριστίες μου να με συμπεριλάβετε μεταξύ των συνδρομητών της.

Καλή πορεία, λοιπόν και καλό κουράγιο.

Με φιλικούς και πατριωτικούς χαιρετισμούς,

Σωτήριος Μπουτζάς
Μικέλη Άβλιχου 3
Λάρισα

ΝΕΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ευχαριστούμε θερμά τους φίλους και πατριώτες που μας στήριξαν και φέτος οικονομικά.

Αθραμιώτου Ρίτα, Αθήνα • Αθαμάνας Σωτήρης, Αθήνα • Αλεξοπούλου Σία, Αθήνα • Ανώνυμος, Βόνιτσα • Βογιαρός Απόστολος, Γλυφάδα • Οικογένεια Βογιαρού Χρήστου, Αθήνα • Βογιαρού Αμαλία, Αθήνα • Βρέλης Γεώργιος, Ιωάννινα • Γκοργκόλης Νικόλαος, Ιωάννινα • Γκογκάκης Π. Δημήτρης, Ιωάννινα • Γκογκάκης Π. Θεόδωρος, Ιωάννινα • οικογένεια Γκογκάκη Γεωργίου, Αθήνα • Δογορίτη Κωνσταντίνα, Ιωάννινα • Ζάγκλης Δημήτρης, Αθήνα • Ζαφειρίου Ελένη, Αθήνα • Ζόγκος Απόστολος, Αθήνα • Κατσαβάκη Θέμις, Αθήνα • Κομπίλας Γρηγόρης, Ιωάννινα • Κοταρέλας Ν. Πέτρος, Πρέβεζα • Κωσταρίδη Βασιλική, Αθήνα • Κωνσταντίνου Ιωάννα, Χολαργός • οικογένεια Μελίου Κωνσταντίνου, Αθήνα • Μόκας Γ. Γρηγόρης, Ιωάννινα • Μπακαγιάννη Αλεξάνδρα, Ηγουμενίτσα • Μπακαγιάννη Αφροδίτη, Ηγουμενίτσα • Μπακαγιάννης Βασίλης, Αθήνα • Μπακαγιάννης Ευάγγελος, Αθήνα • Μπελεμέζης Θωμάς, Αθήνα • Μπελεμέζης Παρασκευή, Αθήνα • Μπριάκου Θεοδώρα, Αθήνα • οικογένεια Τραγουδάρα, Αθήνα • Στούμπης Βασίλης, Αθήνα • Φασούλα Λίτσα, Αθήνα • Φασούλας Π. Σπύρος, Αθήνα • Φασούλας Ορέστης, Αθήνα • Χωριανοπούλου Γεωργία, Αθήνα • Κουκουθάκης Σωτ. Απόστολος, Λάρισα • Κουκουθάκη - Μπαπαλιούτα Βασιλική, Λάρισα • Γκουτζαρίνης Ιωάν. Σωτήριος, Φαλάνη Λάρισα • Φασούλας Πέτρ. Απόστολος, Φάρσαλα • Αναστασίου Γεώργιος του Αρ., Λάρισα • Ζώγκος Ελεθέριος του Παυλ., Κουλάρι Λάρισα • Μπαρμπούτη Άννα του Γ., Λάρισα • Φέγκα Ελένη του Χρ., Λάρισα • Φασούλας Γεώργιος του Παντ., Λάρισα • Κολοκοτρώνης Ιωάννης, Λάρισα • Μπουτζάς Σωτήριος του Χριστ., Λάρισα • Κοταρέλας Χρήστος του Γεωργ., Λάρισα • Μόκας Ανδρέας του Γρ., Λάρισα • Νέσσης Γεώργιος του Αποστ., Ρώμη - Ιταλίας •

Ιδιαίτερα ευχαριστούμε το συμπατριώτη μας Αθανάσιο Σόλτα από τον Πειραιά για τη γενναία συνεισφορά του στη Φωνή των Καλαρρυτιών.

Οργανωμένες εκδρομές και στους Καλαρρύτες Για το καλοκαίρι και το φθινόπωρο του 2004 με την εταιρεία ΣΥΡΙΓΟΣ

ΣΤΙΣ ΠΛΑΓΙΕΣ ΤΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ

Πραμάντα – Άγναντα – Συράκο – Μ. Κηπίνας – Καλαρρύτες Μελισουργοί – Καταρράκτης

Κτισμένο μέσα στα έλατα (800 μ. ύψ.) και στις πλαγιές των Τζουμέρκων το γραφικό χωριό Πραμάντα προσφέρεται για όμορφες εξορμήσεις και περιπάτους για να επισκεφθούμε και να χαρούμε το κοντινό χωριό Μελισουργοί, το πανέμορφο Συράκο, τη Μ. Κηπίνας και τους Καλαρύτες, τώρα που ο δρόμος πια το επιτρέπει. Το ενοδοχείο «ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ», κτισμένο και αυτό μέσα στα έλατα, διαθέτει 20 δωμάτια με όλες τις ανέσεις, σαλόνι, μπαρ και εστιατόριο με ποικιλία φαγητών. Σας προσφέρουμε ακόμα τη δυνατότητα να επισκεφθείτε το μικρό, ωραίο και πρόσφατα ανακαινισμένο σπλήλαιο Πραμάτων (Ανεμότρυπα).

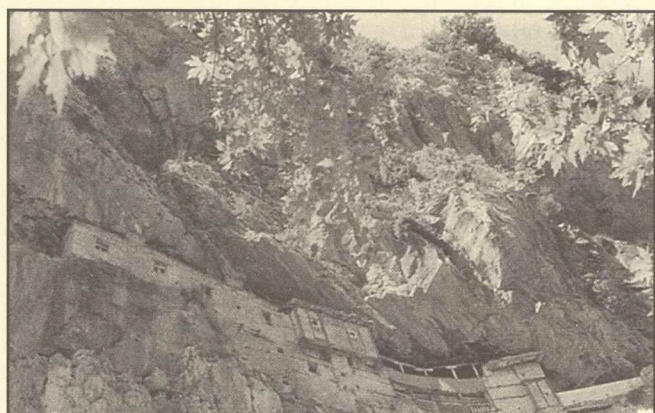
Πέ – Κυ 25 – 28 Μαρτίου (Εθνική Εορτή)

Μ. Πα – Τρ. Πα 9 – 13 Απριλίου (Πάσχα - 5ήμερη)*

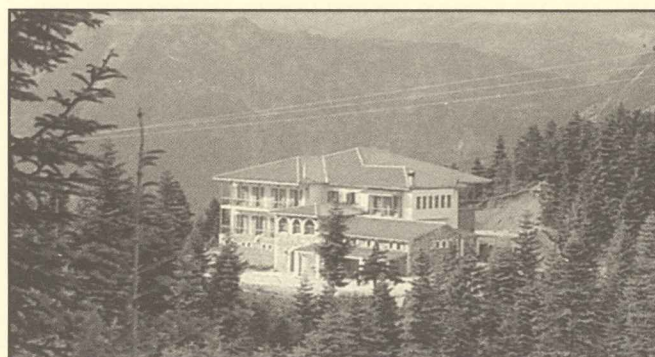
Πέ – Κυ 6 - 9 Μαΐου

Πα – Δε 28 – 31 Μαΐου (Πεντηκοστή)

Πέ – Κυ 28 – 31 Οκτωβρίου (Εθνική Εορτή)

1η ΗΜ... Αναχ. 08:00 για Ρίο – Μενίδι (γεύμα) – Άρτα – Δαφνωτή. Θα σταθούμε στον Άραχθο για να δούμε το ωραίο πέτρινο γεφύρι της Πλάκας και θα περάσουμε από τα Άγναντα. Άφιξη στα Πράμαντα (χλμ. 440). Τακτοποίηση στο ξενοδοχείο. Δείπνο

2η ΗΜ... Μετά το πρωινό αναχ. για τα δύο ωραιότατα ηπειρώτικα χωριά, τα ιστορικά κεφαλοχώρια Συράκο και Καλαρρύτες. Ενδιάμεσα θα δούμε τη Μ. Κηπίνας. Σφηνωμένη κυριολεκτικά σ' ένα κάθετο βράχο, εντυπασιάζει τον επισκέπτη της. Επιστροφή στα Πράμαντα (χλμ. 70). Δείπνο.

3η ΗΜ... Χαρείτε μια μέρα με τοπικούς περιπάτους στις γύρω ελατοσκέπαστες πλαγιές των Τζουμέρκων. Το πρωί θα επισκεφθούμε το χωριό Καταρράκτης (Μ. Αγ. Αικατερίνης, δύο καταρράκτες) και το απόγευμα περίπατος μέχρι τους Μελισουργούς. Δείπνο

4η ΗΜ... Αναχ. για Δαφνωτή – Άρτα – Αργίνιο – Ρίο – Αθήνα μ' ενδιαμέσες στάσεις.

Συμμετοχή: άτομα 30

Έξοδα: Ευρώ 185 (4ήμερη)

Ευρώ 255 (5ήμερη)

Περιλαμβάνονται: Πολύμαν • 3/4 διαν/σεις • 3/4 πρωινά • 3/4 δείπνα • Αρχηγός • Έντυπα • ΦΠΑ • Ταξιδιωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης • Πορθμείο.

ΣΗΜ.: * Η Πασχαλινή εκδρομή είναι 5ήμερη. Ανήμερα του Πάσχα θα χαρούμε τη μοναδική ελληνική φύση ανάμεσα στα έλατα με κάποια μικρή τοπική εξόρμηση, τοπικούς περιπάτους και ένα όμορφο πασχαλινό γεύμα, αντί του δείπνου.

